

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENÉ VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaft betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

HET EIGENHANDIG TESTAMENT VAN BELGEN IN NEDERLAND⁽¹⁾

Krachtens artikel 999 van het Burgerlijk Wetboek kan een Belg, « die zich in een vreemd land bevindt, zijn uiterste wilsbeschikking maken bij onderhandsche akte, zooals in artikel 970 is voorgescreven. » De geldigheid van het eigenhandig testament, door een Belg in Nederland gemaakt, kan dus *in ons land* hoegenaamd niet tot betwisting aanleiding geven.

Maar is deze olographische uiterste wil ook geldig *ten aanzien van het Nederlandsch recht*? Moest een Belg in Nederland, bij een met zijn hand geheel geschreven, gedagteekend en onderteekend stuk, beschikken over goederen die aldaar gelegen zijn, welke uitwerking zou aan dit testament gegeven worden?

Het verdient eerst en vooral opmerking, dat het beginsel « *Locus regit actum* », hetwelk in ons Burgerlijk Wetboek niet geformuleerd werd uit vrees dat zijn toepassing mocht uitgebreid worden tot de bevoegdmakende pleegvormen, beschreven staat in artikel 10 der Nederlandsche wet, houdende Algemeene Bepalingen der wetgeving van het Koninkrijk : « De vorm van alle handelingen wordt beoordeeld naar de wetten van het land of de plaats alwaar die handelingen zijn verricht. »

De vormgeldigheid van het testament, door een Belg in Nederland gemaakt, zal dus beoordeeld worden naar de Nederlandsche wet. Maar thans rijst onmiddellijk de vraag, of deze wet uitsluitend bevoegd is om den vorm te regelen der uiterste willen, of indien artikel 10 A. B. nog toelaat de medebevoegdheid te erkennen van andere wetten in zake

vormvoorschriften; met andere woorden of de regel « *Locus regit actum* », naar de bewoordingen van artikel 10 A. B., gebiedend of facultatief is.

In een vorig artikel hebben wij gewezen op de evolutie, die waar te nemen valt in het Belgisch en het Fransch internationaal privaatrecht, waarin het vroeger als gebiedend erkende principe « *Locus regit actum* » thans beschouwd wordt als louter facultatief. Heeft een gelijkaardige ontwikkeling zich voorgedaan in het Nederlandsch internationaal privaatrecht, zoodat de geldigheid van het testament van een Belg erkend zou worden, als het gemaakt is naar de voorschriften van de Belgische wet?

Juist omdat deze vraag ontkennend moet beantwoord worden, meenen wij dat de kwestie volle aandacht verdient.

De Nederlandsche schrijvers oordeelen over het algemeen, dat de bepaling van artikel 10 A. B. gebiedend is. Bij zijn verklaring van dezen tekst schrijft Diephuis o.m. : « En hij (de regel L. r. a.) geldt in het algemeen onbepaald. Aan den eenen kant zal eene handeling, in den vreemde verricht, maar daar niet geldig, omdat de vorm, dien de wet van het land voorschrijft, niet is in acht genomen, ook hier niet geldig zijn, al is alles overeenkomstig onze wet behandeld. » (Het Nederlandsch burgerlijk regt, d. I, 2 dr., bl. 77.) In denzelfden zin luidt het commentaar van Asser-Scholten : « De regel van artikel 10 A. B. geldt onbepaald; de bepaling is gebiedend. Het staat alzoo den Nederlander niet vrij in den vreemde, naar willekeur, de vormen voor het buitenland of voor Nederland in acht te nemen;

hiertegen verzet zich de duidelijke tekst der wet: De vorm van alle handelingen wordt beoordeeld, enz.» (Handleiding tot de beoefening van het Nederlandsch burgerlijk recht, d. I, 5 dr., bl. 61.) Uit deze aanhalingen valt natuurlijk af te leiden dat, waar aan den Nederlander in den vreemde geen vrijheid gelaten wordt om boven den buitenlandschen vorm den Nederlandschen te verkiezen, ook voor den vreemdeling in Nederland de keuze niet openstaat tusschen de Nederlandsche vormregeling en zijn nationale. Kusters is nochtans van meening, dat de vorm der handeling door een andere wet mag geregeerd worden dan de plaatselijke, wanneer de aangelegenheid daartoe genoegzaam gewichtige elementen bevat. (Het internationaal burgerlijk recht in Nederland, bl. 183 en v.)

De Nederlandsche rechtspraak beschouwt insgelijks den regel, vervat in artikel 10 A. B., als gebiedend. Voor enkele jaren heeft zich het hierna volgende geval voorgedaan. Een onderdaan van den staat Pennsylvanië, in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, overleed te 's-Gravenhage, na aldaar, zonder inachtneming van de Nederlandsche wettelijke voorschriften betreffende den vorm der uiterste willen, een testament te hebben opgemaakt. Hij had namelijk bij eenvoudig onderhandsch geschrift iemand tot eenigen erfgenaam en uitvoerder zijner laatste wilsbeschikkingen benoemd. Dat testament was opgemaakt overeenkomstig de wettelijke bepalingen van den staat Pennsylvanië, maar voldeed niet aan de vereischen van de Nederlandsche wet, die de inbewaargeving bij een notaris voorschrijft. De rechtbank te Den Haag, die over de geldigheid van dezen uitersten wil moest oordeelen, besliste dat hij van onwaarde was, omdat de Nederlandsche vorm, opgelegd door artikel 10 A. B., niet in acht genomen was geworden. In bijkomende orde overwoog de rechtbank dat, al ware de regel « Locus regit actum » in artikel 10 A. B. vervat niet gebiedend maar facultatief, in zake testamenten de openbare orde zou vereischen, dat de Nederlandsche pleegvormen niet ter zijde worden gezet voor de formaliteiten, voorgeschreven door een vreemde wetgeving. (3 Juni 1926, Weekblad van het Recht, 1926, N. 11545.) In hooger beroep werden deze argumenten door het Hof overgenomen. (Hof van

Den Haag, 9 Juni 1928, Weekblad van het Recht, N. 11813.) Deze zaak kwam in verbreking en de Hoge Raad verwierp de voorziening in cassatie. Hij sprak zich echter niet uit over de draagkracht van artikel 10 A. B., maar steunde op het feit, dat het aangevoerde middel tot verbreking alleen sloeg op de bijkomende overweging van het Hof, dat de openbare orde zich verzette tegen het aannemen van vreemde pleegvormen in zake testamenten. (6 December 1928, Weekblad van het Recht, 1929, N. 11947.) Aan te stippen valt nochtans, dat advocaat-generaal Besier in zijn conclusie, betreffende de strekking van den regel « Locus regit actum », aldus besloot: « Uit een en ander volgt dat het Hof m.i. te recht van oordeel is geweest, dat het gebiedend voorschrift van artikel 10 A. B. aan de geldigheid van het aan den eisch ten grondslag liggend testament in den weg staat. » Daarentegen nam hij het bijkomend argument van rechtbank en Hof niet aan, volgens hetwelk, in zake testamenten, de openbare orde de geldigheidserkenning niet zou toelaten van vreemde pleegvormen.

Het staat dus vast dat, door bijna de heele rechtsleer en de rechtspraak in Nederland, artikel 10 A. B., waarin het beginsel « Locus regit actum » neergeschreven is, beschouwd wordt als een gebiedende bepaling, die geen geldig gebruik nog toelaat van vreemde vormen. Een Belg, die zijn uitersten wil erkend wil zien in Nederland, mag dan ook aldaar geen eigenhandig testament maken volgens de voorschriften van artikel 970 van ons Burgerlijk Wetboek.

Prof. G. LAMMERTIJN,
Gent.

P. S. — In mijn bijdrage, verschenen in het nummer van 12 April 1936, gelieve de *tweede* alinea, kol. 1175, te lezen als volgt: « dat dit blijkt *uit* het onmiddellijk aan artikel 992 voorafgaand artikel... » en de *laatste* alinea: « Voor het geheim testament kan er geen moeilijkheid bestaan, aangezien de pleegvormen voor het onderhandsch stuk in Nederland en België dezelfde zijn, *en de opschriftakte noodzakelijk zal gemaakt worden volgens de Belgische wet.* »

(1) Zie Rechtskundig Weekblad van 5 en 12 April 1936.

Vlaamsche Juristen, abonneert U op het
RECHTSKUNDIG WEEKBLAD !!!

Modaliteiten van vereffening bij uitzet van gemeene kinderen door de Ouders

Bedoeling is aan de hand van de uitkomsten der vereffening van nagelaten boedels te onderzoeken welke bijkomende bedingen aangewezen zijn om in de schenkingsakte, waarbij ouders aan hun gemeene kinderen een uitzet medegeven ter gelegenheid van hun huwelijk, of hen in andere omstandigheden gifte doen om ze tot stand te brengen, in te lasseschen, ten einde de belangen van alle betrokken partijen het best te verzekeren.

Vallen dus buiten het voorwerp van dit betoog alle andere omstreken vraagpunten, welke met uitzet verband houden; b.v. bestaan eener natuurlijke schuld; bezwarend karakter van dergelijke schenkingen e.a.

Tot een besluit in deze geraken wij dan eerst, wanneer wij de bevindingen kennen van een experimenteel onderzoek naar de mogelijke uitkomsten van de vereffeningprocédés, geboden hetzij door den aard van den nagelaten boedel: gemeenschap of nalatenschap; hetzij door de houding welke de gerechtigde partijen ten aanzien van dezen boedel hebben aangenomen: aanvaarding of verwerping van gemeenschap; beroep op het beneficium emolumenti; aanvaarden, met of zonder voorrecht van boedelbeschrijving, of verwerpen der nalatenschap.

Bij dit onderzoek laten wij ons leiden door de gebruikelijk gevolgde regelen van vereffening en veronderstellen we, dat de uitzet bij het overlijden van een der schenkers reeds volledig voldaan werd.

Er moet nochtans opgemerkt worden, dat het volstrekt ijdel is te betrachten een oplossing te vinden, die onder alle opzichten zou voldoening geven. De keuze moet gedaan worden langen tijd voordat de uitwerkselen, welke dan nog van zooveel andere factoren afhangen, gekend zijn. Het opzet is alleen de modaliteiten te zoeken, die het zekerste evenwicht tusschen uiteenlopende belangen opstelt.

I. — HET GEWOON RECHT

Het is aangewezen te vertrekken van den toestand in het gewoon recht voorzien, wanneer geen afwijkende bedingen de inwerking van deze regelen belemmeren.

Practisch is de toestand meestal deze: de ouders die den uitzet hebben meegegeven, zijn gehuwd onder een stelsel met gemeenschap.

Hier staat de mogelijkheid open om gemeene kinderen ten laste van den gemeenen boedel uit te zetten. (Artikel 1439 B. W.) Uitzet van gemeene kin-

deren door den man met waarden uit de gemeenschap is ten laste van de gemeenschap. Niet alleen hierom, dat de verbintenissen van den man in regel ook mede definitief den gemeenen boedel verbinden, maar omdat in deze, waarden uit de gemeenschap ter hun eigen bestemming aangewend worden. De verschaffing van stoffelijken bijstand aan kinderen is een last van de gemeenschap, zoowel onder een eersten vorm: voeding en onderhoud zoolang zij onder ouderlijke macht staan (artikel 203 B. B.), als onder den tweeden vorm: onderhoud nadat zij aan het gezagsrecht onttrokken zijn (artikel 205, 207, 211 B. W.). De gemeenschap heeft juist voor bestemming in deze lasten van het huwelijk te voorzien. Hetzelfde geldt, althans voor gemeene kinderen, indien het verschaffen van stoffelijken bijstand een derde vorm aanneemt, n.l. het verschaffen van een kapitaal om de kinderen tot stand te brengen. Alhoewel dit niet met rechtsdwang kan gevorderd worden (artikel 204 B. W.), toch moet het verschaffen van bijstand onder dezen laatsten vorm ten laste van de gemeenschap blijven, eenmaal dat dit in een civiele verbintenis opgenomen wordt. Ook hier vindt men aanwending tot de normale bestemming van de gemeenschap.

Maar daarbij is nog noodig, dat de gemeenschap verbonden worde. In het geval, door artikel 1439 geregeld, treedt de man op als hoofd en beheerder van de gemeenschap, met bevoegdheid om in volle mate en zonder begrenzing (quotiteit van roerende goederen — onroerende goederen inbegrepen, artikel 1422 B. W.) gemeene kinderen met gemeene waarden te begiftigen, ten einde deze een stand te verschaffen.

Hetzelfd blijft waar indien de vrouw in die enkele gevallen, waarin zij het beheer der gemeenschap overneemt (afwezigheid van den man b.v.) en in uitoefening van deze bevoegdheid een uitzet meegeeft.

De vraag is nu of de uitwerkselen van de gift gewijzigd worden door dit alleen, dat de vrouw mede met den man in de schenkingsakte handelt, en aldus betrokken wordt in eene handeling, waarbij de gemeene goederen ter hunner bestemming aangewend worden.

Ten aanzien van een neiging om den uitzet in dit geval als persoonlijken last te behandelen, is het voor de practijk aangewezen uitdrukkelijk in de akte te bedingen, dat de echtgenooten het inzicht hebben de gemeenschap definitief te verbinden.

Indien de gemeenschap, welke niet verbonden werd, de waarden van den uitzet verstrekt heeft :

1° zal ieder echtgenoot of zijn nalatenschap de gemeenschap moeten vergoeden voor een bedrag gelijk aan de helft van den uitzet, indien de gemeenschap aanvaard wordt;

2° zal, ingeval de gemeenschap verworpen wordt, de echtgenoot het vermogen van den man met een gelijk bedrag moeten vergoeden.

Wordt evenwel de gemeenschap verbonden door den uitzet van gemeene kinderen, hetzij door den beheerder van de gemeenschap alleen, of door beide echtgenooten met beding van aanrekening op de gemeenschap, dan zal deze boedel nooit vergoed worden voor de waarden, welke er uit genomen werden. Gebeurlijk zal de gemeenschap den overlevenden of de nalatenschap van den overledene moeten vergelden, voor de waarden welke op het eigen vermogen der echtgenooten genomen werden om den uitzet, die ten laste der gemeenschap bedongen werd, te verschaffen.

Of nu de gemeenschap verbonden werd of niet, het begiftigde kind is gehouden in de nalatenschap van den overledene in te brengen al wat het van den overledene ontvangen heeft ter standverschaffing (artikel 851 B. W.). De verhouding van de gedeelten in den uitzet door ieder der ouders geschonken, wordt door artikel 1438 op de helft vastgesteld.

Dit blijkt zoo, indien de gemeenschap niet verbonden werd, zelfs wanneer de echtgenoot of hare erfgenamen de gemeenschap verwerpen.

Wanneer nochtans de uitzet ten laste van de gemeenschap bedongen werd, dan zal, indien de vrouw de gemeenschap verwerpt, deze boedel, die den uitzet te dragen heeft, bij het eigen goed van den man komen. In dit geval zal dan ook de begiftigde het volledig bedrag van den uitzet in de nalatenschap van zijn vader moeten inbrengen.

Gebeurlijk zal het beschikbaar gedeelte moeten berekend worden, wanneer het kind van inbreng vrijgesteld werd of zich aan den inbreng onttrekt door verwerping. Het schenkingsbedrag zal op bovenstaande wijze moeten begroot worden en voor dergelijk bedrag in den rekenstaat moeten gebracht worden.

Deze besluiten worden dan eerst voor verdere gevolgtrekkingen bruikbaar, wanneer in cijfers de inwerking van besproken vereffeningsregels gezien wordt.

Nemen we als werkhema :

Twee echtgenooten, zonder huwelijksvereenkomst getrouwd, hebben twee kinderen, A. en B. Aan A. werd, bij zijn huwelijk, een uitzet van 200.000 frank, verstrekt door de gemeenschap, meegegeven. De man sterft.

De baten der gemeenschap bedragen... 100.000 fr.

De lasten 10.000 fr.
Eigen goed van den man 100.000 fr.

Zonder verbinding van de gemeenschap.

I. — De gemeenschap wordt aanvaard.

GEMEENSCHAP.

Baten 100.000 fr.
Vergoeding nalatenschap man 100.000 fr.
Vergoeding vrouw 100.000 fr.

te zamen 300.000 fr.
Lasten 10.000 fr.

Blijft 290.000 fr.
Waarvan $\frac{1}{2}$ a. d. vrouw of 145.000
min haar vergoeding 100.000

Blijft 45.000
Waarvan aan de nalatenschap $\frac{1}{2}$ of 145.000 fr.

NALATENSCHAP.

Baten :
uit de gemeenschap 145.000 fr.
eigen goed 100.000 fr.

Te zamen 245.000 fr.
Lasten :
vergoeding 100.000 fr.

Blijft 145.000 fr.
In te brengen door A. 100.000 fr.
Waarvan aan A. $\frac{1}{2}$ of 122.500
Min zijn inbreng 100.000

Blijft 22.500
Waarvan aan B. $\frac{1}{2}$ of 122.500
Proef : Batig ... 100.000 Besteed 10.000
100.000 45.000
22.500
200.000 122.500
200.000

A. VERWERPT DE NALATENSCHAP.

Het beschikbaar gedeelte in de nalatenschap van den vader zou eventueel berekend worden als volgt:

Bestaand 245.000
Lasten 100.000

Blijft 145.000
Schenking 100.000

Beschikbaar $\frac{1}{2}$ 122.500
aan te rekenen 100.000 niet in te korten.

A. AANVAARDT DE NALATENSCHAP, MAAR WERD VAN INBRENG VRIJGESTELD.

In dit geval is er beschikbaar $\frac{1}{3}$ of 81.666,66.

Aan te rekenen	100.000,—
	81.666,66

In te korten	18.333,34
--------------------	-----------

II. — De gemeenschap wordt verworpen.

NALATENSCHAP.

Uit de gemeenschap	100.000
Vergoeding vrouw	100.000
Eigen	100.000

Te zamen	300.000
Lasten	10.000

Blijft	290.000
In te brengen door A.	100.000

Te zamen	390.000
----------------	---------

Waarvan $\frac{1}{2}$ aan A. of	195.000
min zijn inbreng	100.000

95.000

Waarvan $\frac{1}{2}$ aan B. of	195.000
---------------------------------	---------

Proef : Batig ...	100.000	Besteed	10.000
	100.000		95.000
	100.000		195.000

300.000	300.000
---------	---------

Met verbinding van de gemeenschap.

De gemeenschap wordt aanvaard.

GEMEENSCHAP.

Baten	100.000
Lasten	10.000

Blijft ...	90.000
------------	--------

Waarvan $\frac{1}{2}$ a. d. vrouw	45.000
$\frac{1}{2}$ aan nalatensch.	

NALATENSCHAP.

Baten u.d. gemeenschap	45.000
Eigen	100.000
Inbreng door A.	100.000
	245.000

Waarvan $\frac{1}{2}$ aan A.	122.500
Min zijn inbreng	100.000

Blijft	22.500
--------------	--------

Waarvan $\frac{1}{2}$ aan B. ...	122.500
----------------------------------	---------

Batig	100.000	Besteed	45.000
	100.000		10.000
			22.500
			122.500
	200.000		200.000

De gemeenschap wordt verworpen.

NALATENSCHAP.

Baten	
Uit de gemeenschap ...	100.000
Eigen	100.000

	200.000
Lasten	10.000

	190.000
Inbreng	200.000

Te zamen	390.000
Waarvan $\frac{1}{2}$ aan A. ...	195.000

min zijn inbreng	200.000
	195.000

Uit te keeren	5.000
---------------------	-------

Waarvan aan B. $\frac{1}{2}$ of	195.000
---------------------------------	---------

Batig	100.000	Besteed	10.000
	100.000		195.000
	5.000		
			205.000
	205.000		

Indien we nu de gegevens van het werkhema wijzigen en het bedrag der lasten van 10.000 op 400.000 brengen, wordt de uitkomst eenigszins anders. De vrouw kan zich tegen de schuldeischers beschermen, door de gemeenschap te verwerpen. De erfgenamen kunnen de nalatenschap onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaarden.

De vereffening-staat wordt dan als volgt :

Indien de gemeenschap door den uitzet verbonden wordt.

NALATENSCHAP.

Uit de gemeenschap	100.000
Eigen	100.000

Te zamen	200.000
Lasten	400.000

De schuldeischers zullen dan evenredig of bij voorrecht de baten te verdeelen hebben. De erfgenamen, die de geïnventariseerde baten verliezen, verdeelen den inbreng.

Door A. in te brengen 200.000

zeer klein kan zijn, zoodat de mede-erfgenaam een recht op uitkeering zal moeten doen gelden, waarbij hij aan het risico van het onvermogen van mede-erfgenaam blootgesteld is.

III. — Bedingen van volledige aanrekening op de nalatenschap van den vooroverledene.

Met deze bedingen tracht men het inwerken van de gewone vereffeningregels in zekere mate te verbeteren. Hierbij wordt bedongen, dat de vooroverledene bij zijn overlijden zal geacht worden de eenige werkelijke schenker te zijn geweest.

Men heeft het mecanisme van het beding ontleed in het wisselend werken van een dubbele voorwaarde. Ieder echtgenoot schenkt een helft van den uitzet onder opschortende voorwaarde : indien zij eerst sterft; de andere helft onder ontbindende voorwaarde : indien hij overleeft. De vooroverledene heeft dus definitief geschonken de helft onder ontbindende voorwaarde, en wordt met terugwerking geacht de andere helft, onder opschortende voorwaarde beloofd, te hebben geschonken.

Dit mecanisme moet nog in dezen zin verbeterd worden, dat de echtgenooten bedingen, dat zij ten aanzien van een gebeurlijke ontlasting van de schenkingen door de terugwerking van de ontbindende voorwaarde, aan elkander voorschieten wat ter voldoening van den uitzet verstrekt wordt. Aldus ontwijkt men de eventualiteit van een rechtstreeksch verhaal door den ontlasten echtgenoot tegen het kind dat door schenking wordt tot stand gebracht.

We onderscheiden hier twee modaliteiten :

I. — Beding van volledige aanrekening.

II. — Beding van volledige aanrekening met verhaal tegen den overlevende.

Wanneer de volledige aanrekening van den uitzet op de nalatenschap van den vooroverledene bedongen werd door ouders, gehuwd onder een stelsel met gemeenschap, moet men bij de vereffening de gemeenschap vergoeden voor de waarden, welke door de gemeenschap ter voldoening van den uitzet verschaft werden.

Gebeurlijk zal de nalatenschap van den vooroverledene het vermogen van den overlevende moeten vergoeden voor wat dit vermogen heeft voorgesloten. Dit komt voor onder stelsels zonder gemeenschap, maar kan ook geboden zijn bij vereffening der verhoudingen tusschen in gemeenschap gehuwde echtgenooten, n.l. wanneer de overledene goederen verstrekt heeft om de schenking te voldoen.

De inbreng in de nalatenschap van den vooroverledene heeft in dit geval steeds het heele bedrag van den uitzet tot voorwerp.

Indien men een erfgenaam in zijn reservataire aanspraken moet voldoen, zal eveneens in de berekening het heele bedrag van de schenking moeten gebracht worden.

Deze enkele beginselen worden in een gecijferde

uitwerking weer veel duidelijker. Nemen we weer de gegevens van het voorstaand werkthema op.

De gemeenschap wordt aanvaard.

GEMEENSCHAP.

Baten	100.000
Vergoeding door de nalatenschap	200.000

Te zamen	300.000
Lasten	10.000

Saldo	290.000
Waarvan $\frac{1}{2}$ of 145.000 aan de vrouw.	
Waarvan $\frac{1}{2}$ of 145.000 aan de nalatenschap.	

NALATENSCHAP.

Baten :	
Uit de gemeenschap ...	145.000
Eigen goed	100.000

Te zamen	245.000
----------------	---------

Lasten :	
Vergoeding aan de gemeenschap	200.000

Saldo	45.000
Inbreng door A.	200.000

Te zamen	245.000
Waarvan $\frac{1}{2}$ of 122.500 aan A.	
Zijn inbreng	200.000
Zijn aandeel	122.500

Uit te keeren	77.500
$\frac{1}{2}$ of 122.500 aan B.	

Batig.	100.000	Besteed	10.000
	100.000		145.000
	77.500		122.500
	277.500		277.500

Indien de nalatenschap met passief sluit, is de vrouw toch ontslagen van vergoeding. Zoodat de schuldeischers op den uitzet geen vat hebben, zelfs niet langs de echtgenoot om.

II. — Beding van volledige aanrekening met verhaal tegen den overlevende. Bij het onderzoek van de uitkomsten der vereffening krachtens een beding van volledige aanrekening bevestigd men dat lief veel voorkomt dat de begiftigde door inbreng of inkorting een aanzienlijk bedrag op zijn uitzet ver-

liezen kan. De belangen van den begiftigde kunnen gevrijwaard worden, wanneer ten gunste van deze een verhaal tegen den overlevende voorzien wordt. Grond werd hiertoe gevonden in artikel 1440 B. W. De uitzet moet tegen uitwinning gevrijwaard worden. Deze verplichting berust op dezen, die den uitzet hebben medegegeven. Deze vordering tot vrijwaring kan aanleiding geven tot een zeer eigenaardigen kringloop van vorderingen tusschen de vereffende boedels.

Hier moet onderscheid gemaakt worden tusschen de gevallen waarin de schenking met hoofdelijkheid en deze waarin dergelijk beding niet voorkomt. Indien hoofdelijkheid bedongen werd, dan is deze zienswijze van de schuldverhouding mede met de schuld door voldoening te niet gegaan. Ten gevolge van den vrijwaringsplicht, die bij uitwinning door inbreng of inkorting steeds op een vergoedings-schuld uitkomt, herleeft om zoo te zeggen de oorspronkelijke schuldverhouding met de haar eigen modaliteiten. Met de toepassing van het beding der integrale aanrekening is de overlevende ontlast van alle bijdrage in den uitzet. Evenwel blijft hij hoofdelijk tot de vrijwaring gehouden. De begiftigde zal hem hierom kunnen aanspreken ter vergoeding van de schade door uitwinning geleden. Maar de overlevende, van alle bijdrage ontlast, zal zich op grond van artikel 1216 of 1431 van het B. W. kunnen verhalen op de nalatenschap van den overledene.

Wanneer geen hoofdelijkheid bedongen wordt, is het aangewezen dit recht van verhaal in de akte te voorzien.

Het vereffeningsbeeld doet zich als volgt voor :

1) Vergelding door de nalatenschap van den overledene aan de boedels die het bedrag van den uitzet geheel of ten deele hebben verstrekt.

2) Gebeurlijk inbreng, maar dan van het heele bedrag van den uitzet, in de nalatenschap van den overledene.

3) Gebeurlijk inkorting van een bedrag te begrooten met inachtneming van den heelen uitzet.

4) Verhaal van den begiftigde tegen den overlevende voor een bedrag gelijk aan datgene dat hij tengevolge van inkorting of inbreng uitkeeren moet.

5) Verhaal van den overlevende tegen de gemeenschap of tegen de nalatenschap wegens de vergoeding ter vrijwaring van den uitgewonnen begiftigde uitgekeerd.

Ieder van deze vorderingen behoudt haar eigen physionomie en zal voldaan worden op de wijze voor ieder van deze voorzien. Zoo zal de inbreng door minderneming kunnen gerekend worden, de vrijwaringschuld niet. De vrouw zal eventueel krachtens haar wettelijk hypotheekrecht kunnen handelen.

De vereffening in geval een verhaalrecht tegen

den overlevende voorzien wordt, valt uiteen in twee bewerkingen.

Eerst berekend men het bedrag der uitwinning in een voorloopigen staat van vereffening. Dit komt overeen met het procede, voorzien voor de bedingen met gewone volledige aanrekening.

Daarna wordt de definitieve staat opgemaakt. Het bedrag, dat volgens den eersten staat moet uitgekeerd worden door den begiftigde, komt in de mate dat de overlevende den begiftigde daarvoor heeft vergoed, bij de passiva van de nalatenschap.

We vinden in den vorigen staat, die hier als voorloopige staat geldt, een bedrag van 77.500, uit te keeren door A. Dit bedrag kan, wanneer de vrouw door eigen schuldeischers niet belet wordt, afgenomen worden van haar aandeel in de gemeenschap.

De definitieve vereffeningstaat wordt dan als volgt :

GEMEENSCHAP.

Baten	100.000
Vergoeding door de nalatenschap	200.000
Te zamen	300.000
Lasten	10.000
Saldo	290.000
Waarvan $\frac{1}{2}$ of 145.000 aan de vrouw.	
Waarvan $\frac{1}{2}$ of 145.000 aan de nalatenschap.	
	145.000
Uit de voorloopige berekening bleek dat de vrouw een bedrag van	77.500
te vergoeden heeft aan A.	
Blijft	67.500

NALATENSCHAP.

Uit de gemeenschap ...	145.000
Eigen goed	100.000
Vergoeding aan de gemeenschap	200.000
Verhaal van de echtgenoot	77.500
(waarvan $\frac{1}{2}$ of 38.750 ten laste van ieder erfgenaam.)	
Saldo	45.000
Inbreng door A.	200.000
T e zamen	245.000
Waarvan $\frac{1}{2}$ of	122.500 aan A.

Zijn inbreng	200.000	
Zijn aandeel	122.500	
Uit te keeren	77.500	
Voor dit bedrag kan hij zijn overlevende moeder aanspreken	77.500	
min zijn aandeel in het verhaal van de moeder tegen de nalatenschap	38.750	
Blijft door de moeder te vergoeden	38.750	
Waarvan $\frac{1}{2}$ aan B. of	122.50	
Min zijn aandeel in het verhaal van de moeder tegen de nalatenschap	38.750	
Blijft	83.750	
Batig	100.000	Besteed 10.000
	100.000	67.500
		38.750
	200.000	83.750
		200.000

Indien de nalatenschap met passief sluit, zal bij verwerping der gemeenschap en aanvaarding van nalatenschap onder voorrecht van boedelbeschrijving, de vereffening als volgt voorkomen :

NALATENSCHAP.

Baten :	
Uit de gemeenschap	100.000
Eigen	100.000
Te zamen	200.000
Lasten :	
Schuldeischers	400.000
Verhaal der echtgenoot	Memorie
Inbreng door A.	200.000
Waarvan $\frac{1}{2}$ of 100.000 aan A.	
Zijn inbreng	200.000
Zijn aandeel	100.000
Uit te keeren	100.000
voor welk bedrag hij verhaal heeft tegen zijne moeder.	
Waarvan $\frac{1}{2}$ aan B.	100.000

De moeder moet 100.000 uitkeeren aan A., maar heeft voor een gelijk bedrag verhaal tegen de nalatenschap, zoodat de lasten dezer zullen bedragen

400.000
100.000

500.000 te zamen. Voor 200.000 baten.

BEDING VAN SUBSIDIAIRE AANREKENING

Het blijkt uit voorgaande berekeningen, dat het in alle opzichten voor den begiftigde zeer voordelig is het bedrag van zijn uitzet te kunnen verdeelen over de beide nalatenschappen van zijn ouders. Voor den overlevende is het nochtans beter, indien de uitzet voor een zoo groot mogelijk bedrag op de nalatenschappen van den eerst stervende gebracht worde. Om beider belangen te verzoenen kwam men op het gedacht, de bijdrage van den vooroverledene te beperken tot de waarde van het erfelijk aandeel van den begiftigde in diens nalatenschap. Aldus wordt ook alle verhaal van den begiftigde tegen den overledene uitgesloten. De uitzet komt voor rekening van dezen laatste voor, zoover de waarde van het erfdeel overschreden wordt.

Dit beding behelst het inzicht de schenking voor later te bepalen bedragen voor eigen rekening te nemen. Daaruit volgt, dat de nalatenschap van den eerst stervende de andere boedels zal moeten vergoeden indien zij den uitzet hebben gedragen voor meer dan hen ten laste kwam.

De vereffening veronderstelt hier altijd, zooals in onmiddellijk voorafgaand geval, een voorloopige en een definitieve staat. We moeten immers het bedrag van de bijdrage kennen. Nemen we eerst het geval waarbij de ouders gehuwd zijn onder het stelsel van gemeenschap.

De uitzet wordt met gemeene waarden verstrekt.

Nu is het reeds zeker, dat wat ook de uitkomst van de vereffening weze, de gemeenschap door een of door beide echtgenooten vergoed moet worden voor het volledige bedrag van den uitzet.

GEMEENSCHAP.

Baten	100.000
Vergoeding wegens uitzet	200.000
Te zamen	300.000
Lasten	10.000
Saldo	290.000

Waarvan $\frac{1}{2}$ of 145.000 aan de nalatenschap.

Deze nalatenschap is bezwaard met een vergoeding gelijk aan het erfdeel van A. Deze is gehouden een gelijk bedrag in te brengen. Men mag dus deze twee grootheden, waarvan het eene positief is en het andere negatief, wegdenken.

De voorloopige vereffening van de nalatenschap geeft dan :

Uit de gemeenschap	145.000
Eigen	100.000
	245.000

Waarvan aan A. $\frac{1}{2}$ of 122.500.

De vooroverledene komt in de schenking
tusschen voor 122.500
De overlevende voor het verschil, zij ... 77.500

We kunnen aldus den definitieven staat opmaken.

GEMEENSCHAP.

Baten 100.000
Vergoeding wegens uitzet door de nalatenschap 122.500
Vergoeding wegens uitzet door den overlevende 77.500

Te zamen 300.000
Lasten 10.000

Blijft 290.000

Waarvan $\frac{1}{2}$ of 1450.000 aan de vrouw 145.000
Min haar vergoeding 77.500
Blijft 67.500
Aan de nalatenschap 145.000

NALATENSCHAP.

Uit de gemeenschap 145.000
Eigen 100.000

Te zamen 245.000
Lasten 122.500

Blijft 122.500...
Ingebracht door A. 122.500

Te zamen 245.000
Waarvan $\frac{1}{2}$ of 122.500 aan A.
Zijn inbreng 122.500.
Waarvan $\frac{1}{2}$ aan B. of 122.500.

Verwerken we nu dezelfde gegevens met een passief van 400.000.

De gemeenschap wordt verworpen en de nalatenschap onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaard.

NALATENSCHAP.

Uit de gemeenschap 100.000
Eigen 100.000
Vergoeding wegens uitzet 200.000

Te zamen 400.000
Passief 400.000
Aandeel van A. Zero
Waarvan $\frac{1}{2}$ aan A. 100.000

Definitieve staat.

Uit de gemeenschap 100.000
Vergoeding der vrouw 200.000
Eigen 100.000

Te zamen 400.000

Tegenover 400.000 passief.

Inbreng door A. Zero

Het heele bedrag van den uitzet zal in de nalatenschap van de moeder verrekend worden, terwijl deze nu reeds gehouden is het bedrag aan de gemeenschap ten bate van de schuldeischers te vergoeden.

Wanneer ouders niet onder stelsel met gemeenschap zijn gehuwd moeten we een gelijkaardig procede toepassen, met dit verschil nochtans, dat, geen vergoedingsschuld, maar wel vergeldingsschuld tusschen de boedels zal ontstaan.

BESLUIT

I. Wat den overlevenden echtgenoot betreft.

Wanneer een aanrekeningsbeding voorkwam is de overlevende nooit definitief verarmd. Uitzondering moet nochtans gemaakt worden voor gevallen waarin de nalatenschap met passief sluit en verhaal tegen den overlevende op grond van vrijwaringsplicht voorzien werd of indien subsidiaire aanrekening bedongen werd. Dit wordt in groote mate tegengewerkt, wanneer vrijwaringsverhaal voorbehouden werd, omdat dan de overlevende, naast de schuldeischers zijn vordering mag inbrengen, en soms bij voorrecht verhalen.

II. — Wat den begiftigden betreft.

Dezes toestand is het best verzekerd in geval subsidiaire aanrekening bedongen werd. Hij zal niets op zijn uitgifte verliezen. De schenking welke hij ontvangen heeft, zal dan maar eerst verrekend worden wanneer de laatste nalatenschap openvalt. Aldus wordt bekomen dat de gelijkschakeling tusschen erfenamen dan eerst geschiedt wanneer het bezit van de ouders definitief onder de kinderen wordt verdeeld.

Wanneer aanrekening bedongen werd met verhaal ter vrijwaring tegen den overlevenden is de begiftigde natuurlijk blootgesteld aan het gebeurlijk onvermogen van den overlevenden. Bij volledig aanrekening moet zijn erfelijk aandeel minstens zoo groot zijn als het bedrag van zijn schenking, anders zal hij gehouden zijn, uit te keeren.

III. — Wat den mederfgenaam betreft.

Voor dezen is de volledige aanrekening steeds het meest gunstig. Bij subsidiaire aanrekening zal hij te wachten hebben totdat de nalatenschap van den overlevenden openvalt.

We meenen de meening van Mr Savatier te kunnen bijtreden waar hij beweert dat in regel het

aangewezen is de subsidiaire aanrekening te bedingen, maar verbeterd door de volledige aanrekening met verhaal tegen den overlevende, met vooruitzicht op een negatieve nalatenschap. De belangen van de vrouw zijn verzekerd wanneer de nalatenschap batig sluit. In het tegenovergestelde geval heeft ze tenminste een verhaal naast de schuldeischers en wordt voorkomen, dat deze op een vergoeding kunnen aanspraak maken.

De begiftigde behoudt zijn vordering tegen den

overlevenden om zich met voorbehoud van dezes onvermogen, tegen het verlies op den uitzet, te dekken.

De medeefgenaam, die uit een batige nalatenschap iets verkrijgt, zal in geval de nalatenschap negatief is, deelen uit den inbreng van den begiftigden medeefgenaam, of door inkorting, voldoening be komen in zijn reservataire aanspraken.

Prof. Mr Van Hee.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 20 April 1936.

Raadsheer-verslaggever : M. Ista.
Advokaat-generaal : M. Sartini-van den Kerckhove.

JACHTRECHT. — RECHTSPLEGING. — KLACHT.
— DOOR EEN VAN VERSCHIEDENE RECHT-
HEBBENDEN. — ONTVANKELIJK.

Krachtens artikel 26 van de jachtwet is de eigenaar zoowel als elk van de rechthebbenden van dezen eigenaar gerechtigd in eigen naam en in zijn bijzonder belang klacht neer te leggen tegen alwie hem in het genot van zijn jachtrecht benadeelde.

In zake Vleeschouwers en De Kegel.

Gehoord in zijn verslag Raadsheer Ista, en op de beslitselen van den heer advokaat-general Sartini van den Kerckhove;

Omtrent het eenig middel van verbreking : « schending van artikelen 4 en 29 van de Jachtwet door dat het besproken arrest den eisch van het openbaar ministerie ontvankelijk verklaarde, dan wanneer deze artikelen voor de ontvankelijkheid van den eisch als voorwaarde stellen, de klacht ingediend door den eigenaar van het jachtgoed of door zijn rechthebbende : in het besproken geval is er geen regelmatige klacht ingediend, daar Gilles alleen klacht heeft neergelegd en de gerechtigden Van Gool niet »;

Aangezien door bestreden arrest is bestatigd dat, krachtens akte van 11 Maart 1932, geregistreerd, de eigenaren van bewust landgoed aan Gilles Stanislas, en twee ander personen, hun jachtrecht op dit goed overgedragen hebben; dat het blijkt uit de stukken van de vordering dat voornoemde Gilles niet alleen als machthebber van zijne medebelanghebbende, maar ook in eigen naam tegen Vleeschouwers Emiel en De Kegel Octaaf, thans eischers in verbreking, klacht ingediend heeft;

Aangezien het genot van het jachtrecht voor klager Gilles gelijk staat met dit van zijne medebelanghebbende en er van onafhankelijk voorkomt; dat hieruit volgt, dat, krachtens artikel 26 van de wet op de Jacht bovengemelde Gilles gerechtigd was, in eigen naam en in zijn bijzonder belang, beklag te doen te-

gen alwie hem in het genot van zijn jachtrecht benadeelde;

Aangezien, bijgevolg, het arrest, verre van de bovengemelde wetsbepalingen te hebben geschonden, er van en integendeel een juiste toepassing heeft gedaan;

En aangezien voor het overige, de bestreden beslissing werd geveld op eene rechtspleging in dewelke de substantieele of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd, en de uitgesproken veroordeeling overeenkomstig is met de wet.

Om deze beweegredenen :

Verwerpt de voorziening in verbreking, veroordeelt eischers in de kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 14 Maart 1936.

Voorzitter : M. Verstraete.
Rechters : H.H. Stellfeld en Buch.
Pleiters : Mrs Valerius en J. Brans.

EIGENDOMSRECHT EENER KERK. — RECHTEN DER GEMEENTE EN DER KERKFABRIEK. — GELDIGHED EENER GIFT VAN GROND, WAAROP EEN KERK WERD GEBOUWD.

De vraag van het eigendomsrecht der kerken, na lang betwist te zijn geweest in België, dient nu als opgelost aanzien ten voordeele der kerkfabrieken, en de gemeente kan slechts als eigenaarster van een kapel of kerk aangenomen worden, wanneer zij het gebouw met eigen geld opgericht heeft, of ervan, door schenking of legaat, begiftigd werd.

Wat betreft de buiten dienst gestelde kerken, niet gebouwd op kosten der gemeente, daarop kan deze evenmin een recht doen gelden, daar bij toepassing van het decreet van 30-5-1806, de afgeschafte kerken of kapellen aan de kerkfabriek overgaan.

Gemeente Berchem t/ Vereniging der Katholieke Werken.

Aangezien de door exploit van 9 Maart 1935 ingeleide eisch voor doel heeft te hooren beslissen dat de akten van begiftiging van 19 Januari 1901 en 3-3-1924 nietig en van geener waarde zijn, en dat alleen aan-

legster het eigendomsrecht bezit op de kapel met grond en aanhoorigheden gestaan en gelegen te Berchem, Ferdinand Coosemansstraat, groot 1.060 m²;

Aangezien betwiste begiftigingsakten regelmatig overgeschreven werden ten hypotheekkantoor te Antwerpen en de vraag vermeld in rand van voormelde akten;

Aangezien aanlegster haar vraag steunt op art. 51 der wet van 14-3-1789, op het Keizerlijk decreet van 30-12-1809 en op art. 131 der gemeentewet, krachtens dewelke de lasten der herstellingen en der heropbouwingen der gebouwen bestemd voor de eerediensten ten laste zijn van de gemeente;

Aangezien de gemeente hieruit voor haar het uitsluitend recht afleidt schenkingen van kerken en kapellen te aanvaarden dewelke, volgens haar stelsel in het openbaar gemeentelijk domein vallen vanaf hun wijding, hetzij hun toegankelijkheid voor het publiek;

Aangezien aanlegster geen onderscheid maakt tusschen het gebouw dat een bijzaak is, en den grond, die de hoofdzaak vormt, en geregeld is door de eigendomstitels; dat toen in 1889 de noodkapel opgericht werd onder het toezicht van den heer Tielemans, pastoor, en met de bijdragen door de geloovigen ter zijner beschikking gesteld, de grond dezer aan Juffr. Paulina Coosemans behoorde;

Dat het gebouw gansch voltooid was en zelfs officieel erkend door K. B. van 25 Mei 1900 als een «succursale» onder den naam van St-Hubertus, wanneer de grond door akte van begiftiging in dato 19-1-1901 aan de heeren Petrus en Johannes Tielemans en aan den heer Lambrechts gegeven werd;

Dat het gebouw dus reeds buiten handel gesteld was (Gaudry, Législation du culte, T. II Nr 724) en de begiftiging door Juffrouw Paulina Coosemans zich beperkte tot het terrein waarop de kapel opgericht werd;

Dat aanlegger noch bewijst, noch aanbiedt te bewijzen, dat ze dien grond zou aangekocht hebben of gekregen hebben, en men diensgevolgens niet begrijpt, hoe de gemeente Berchem eigenaarster ervan zou geworden zijn, zonder een penning uitgegeven te hebben en dit door het eenige feit dat een voorloopige kapel, ware ze ook van openbaar nut, op dien grond door een derde persoon zou opgericht geweest zijn;

Dat de eigenaar der hoofdzaak krachtens haar, den eigendom der bijzaak verkrijgt, maar dat aanlegster hier juist het tegenovergestelde principieel zou willen huldigen;

Dat de weliswaar het nut van den grond verlamd was, zoolang het gebouw bestemd bleef voor de uitoefening van een openbaren eeredienst, doch dat de begiftiging immer haar belang behield voor het geval, zooals in casu, het gebouw, van weinig waarde, verdween of zijn bestemming verloor;

Aangezien in 1916 de nieuwe parochiale kerk van St-Hubertus klaard werd en de noodkapel St-Hubertus buiten dienst gesteld; dat het niet betwist wordt dat die buiten-dienststelling regelmatig geschiedde, wat overigens blijkt uit het feit dat het kwestieuze gebouw belastbaar verklaard werd en dat verweerster ieder jaar grondbelastingen ervoor betaalde;

Dat het gebouw, van dien oogenblik af, zijn karakter van onbeschikbaarheid verloor en in den handel viel, met het gevolg dat luidens art. 552 en 553 van

het B. W. het gebouw aan den eigenaar van den grond overging en dat het privaatsrecht zijn volle macht wedernam;

Aangezien de gemeente Berchem trouwens de rechtvaardigheid van dien toestand zoowel begreep, dat ze nooit de minste aanstalten deed om den eigendomstitel der begiftigden te betwisten, en dat, na het buiten gebruik stellen van de St-Hubertuskapel ze het gebouw in huur nam voor noodwoningen, mits eene som van 2000 frank 's jaars, die regelmatig aan de eigenaars betaald werd;

Dat de eerste betwistingen slechts oprezen in 1933, bij het vragen door verweerster eener schadevergoeding van 51.400 frank voor herstellingswerken en het verhoogen der huur op 11.000 frank wat aanleiding gaf tot proceduur en eindelijk tot het huidige proces;

Aangezien, wat er ook van zij aangaande het eigendomsrecht van den grond waarop de betwiste kapel opgericht werd, de gemeente in ieder geval geen recht op gezegde onroerend goed bezit, daar bij toepassing van het decreet van 30-5-1806 de afgeschafte kerken of kapellen aan de kerkfabriek overgaan;

Dat bijgevolg, indien (bij veronderstelling), de betwiste kapel, na haar buiten dienststelling aan den eigenaar van den grond niet zou overgegaan zijn, zou uitsluitend de Kerkfabriek van St-Hubertus gerechtigd zijn erop aanspraak te doen;

Dat zooals Gaudry het zeer terecht opmerkt het billijk is, dat, bij buiten-dienststelling eener kerk, de godsdienst voor dewelke ze bestemd was volgens den wil der begiftigers, ervan voordeel trekt en de kerkfabriek er aldus van bezit neme; (Gaudry, op. cit., B. II. nr 733-734);

Dat Lauwers eveneens de meening uitdrukt dat de vraag van het eigendomsrecht der kerken na lang betwist te zijn geweest in België nu als opgelost dient aanzien ten voordeele der Kerkfabrieken, en dat de gemeente slechts als eigenaarster van een kapel of een kerk kan aangenomen worden, wanneer ze het gebouw met eigen geld opgericht heeft, of ervan door schenking of legaat begiftigd werd; (Lauwers, Code de droit civil ecclésiastique, blz. 279-280);

Aangezien uit die beweegredenen blijkt dat de gemeente Berchem geen recht te doen gelden heeft aangaande den eigendom van de betwiste, gewezen noodkapel en dat diensvolgens, bij gebrek aan dadelijk belang, ze het recht niet bezit de nietigheid der bestreden mildadigheden te vorderen; (Planiol et Ripert B. V. blz. 257 Nr 251);

Om deze redenen:

De Rechtbank, verklaart den eisch van aanlegster ongegrond en wijst ze ervan af, en veroordeelt ze tot de kosten.

Nota.

Onlangs had de rechtbank van Antwerpen vonnis te vellen in eene aangelegenheid, welke het oude vraagstuk van het eigendomsrecht der kerken weer eens binnen het gebied der rechtskundige betwistingen bracht.

Bij notarieele akte d.d. 15 Juli 1899, werd een stuk grond, gelegen te Berchem, aan drie personen in erfpacht gegeven, onder voorwaarde daarop «eene kapel

of kerk op te richten met de afhankelijkheden die zij zullen noodig of nuttig oordeelen, en deze gebouwen te doen dienen voor den Roomsch-Katholieken godsdienst». Deze akte van erfpacht werd verleden in d. 15 Juli.

Intusschen was reeds i.d. 10 Juni een rekwest gericht tot de bevoegde overheden, om de toelating te bekomen tot het oprichten eener kerk.

De inwijding dezer kerk had plaats op 13 November 1899, terwijl, enkele maanden later, i.d. 25 Mei, na voltrekking van het administratief onderzoek, een koninklijk besluit verscheen, waarbij de toelating tot het bouwen der kerk werd verleend.

I. d. 19 Januari 1901, werd de vroegere akte van erfpacht vervangen door een akte van gift, waarin het beding eene kerk te bouwen niet meer voorkomt.

De kerk bleef gewijd aan den openbaren eeredienst tot in 1916; daarna werd zij buiten gebruik gesteld en richtte de gemeente er eerst een magazijn voor levensmiddelen en naderhand noodwoningen in ;

In 1924 werd het gebouw door de eigenaars geschonken aan de Vereeniging voor Katholieke Werken. In 1935 vroeg deze schadevergoeding aan de gemeente. De gemeente antwoordde daarop met een dagvaarding, ten einde voor recht te hooren beslissen, dat de akte van begiftiging van 19 Januari 1901 nietig is en dat alleen de gemeente eigendomsrecht bezit op de betwiste kerk, met grond en aanhoorigheden.

Tot daar, in breede lijnen, de gegevens waarrond geheel het vraagstuk der wederzijdsche rechten van gemeente en kerkfabriek werd gesteld.

De gemeente beriep zich, in de eerste plaats, op art. 51 der wet van 14 December 1789 en op art. 92 van het keizerlijk decreet van 30 December 1809 ;

Art. 51 der wet van 14 December 1789 luidt : « Les fonctions propres à l'administration générale, qui peuvent être déléguées aux corps municipaux pour les exercer sous l'autorité des assemblées administratives sont : la régie immédiate des établissements publics destinés à l'utilité générale ; l'inspection directe des travaux de réparation ou de reconstruction des autres objets relatifs au service du culte religieux. »

Anderzijds schrijft art. 92 der wet van 30 December 1809 voor : « Les charges des communes relativement au culte sont : 1) de suppléer à l'insuffisance des revenus de la fabrique pour les charges portées à l'art. 37 ; de fournir aux grosses réparations des édifices consacrés au culte ».

Daarbij komt dan nog art. 131 der gemeentewet, bepalend dat de gemeente de uitgaven van den eeredienst als verplichte uitgave in haar begrooting moet inschrijven.

Uit de aangeduide teksten blijkt, hetgeen trouwens door de administratieve rechtspraak wordt bevestigd, dat de gemeente t.a.v. den eeredienst bepaalde lasten heeft te dragen. (Zie eveneens ministerieele omzendbrief van 10 Mei 1882 ; K. B. van 30 Jan. 1864 en Pandectes Belges, V^o Eglise, Nr 113 en volg.)

Het is echter verkeerd en volkomen ongegrond daaruit af te leiden dat giften bestemd voor het oprichten van gebouwen voor den openbaren eeredienst alleen en uitsluitend door de gemeente mogen ontvangen worden. Ook de kerkfabrieken mogen, in zekere omstandigheden, dergelijke schenking aan-

vaarden en zij treden in deze gevallen geenszins op als vertegenwoordigsters der gemeente.

De kerkfabrieken immers moeten zorgen voor het beheer der gebouwen van den eeredienst en het is slechts wanneer zij niet over de noodige middelen daartoe beschikken, dat zij hunne toevlucht moeten nemen tot de gemeente, welke, in dat geval alleen, verplicht is tusschen te komen. (Art. 92, 93 en 94 van het decreet van 30 December 1809).

Daaruit volgt dat de kerkfabrieken de bevoegdheid bezitten om de goederen en gelden te ontvangen, die haar, bij gift of door nalatenschap, worden geschonken om de hun wettelijk opgedragen taak te vervullen.

Een omzendbrief van minister Bara (10 Mei 1882), steunende op een arrest van het Hof van Verbreking van 7 April 1881, betwistte aan de kerkfabrieken dit recht, doch een andere omzendbrief van minister Woeste (3 Sept. 1884) erkende dit recht, evenals de bevoegdheid om, met eigen middelen, gebouwen voor den eeredienst op te richten, nadat daartoe de toelating der administratieve overheid werd bekomen. (Zie Lentz, Dons et Legs, I, n. 250 ; Damoiseaux, Fabriques d'Eglise, II, 210-212, 2e éd.).

Een groot aantal koninklijke besluiten, de rechtspraak en de onderrichtingen van het ministerie van Justicie van 15 Mei 1885 bevestigden dit standpunt. (Biddaer, Loi Communale, 4e uitg. bl. 1121).

Daardoor wordt echter het vraagstuk van het eigendomsrecht zelf der kerken nog niet opgelost. De kerk is een gebouw bestemd voor den openbaren eeredienst, hetgeen velen ertoe doet besluiten dat zij behoort tot het gemeentelijk openbaar domein en niet vatbaar is voor privaatsbezit. In dien zin bestaan er verschillende vonnissen o.m. een vonnis van het Hof van Beroep van Luik d.d. 5 Dec. 1860 (Pas. 1864, II, 280).

Hier dient onderscheid gemaakt te worden tusschen de kerken welke onder toepassing vallen van de wetgeving der Fransche Revolutie, en deze welke na dien tijd werden gebouwd.

De gemeente bezit alleen een eigendomsrecht :

1) Op de kerken welke, na eerst tot nationaal bezit te zijn verklaard door de Fransche Revolutie, naderhand op grond van art. 75 der wet van 18 germinal, jaar 10, terug ter beschikking der Kerk werden gesteld. Deze kerken werden alleen, ingevolge beslissingen van de departementsprefecten ten dienste der bisschoppen en onder het beheer der kerkfabrieken gesteld. (Zie : Pand. Belges, V^o Eglise, Nrs 1 tot 21).

2) Op de nieuwe kerken wanneer zij deze met eigen geld volledig heeft gebouwd.

In geen geval echter, kan de gemeente een eigendomsrecht doen gelden op kerken welke niet onder de wetgeving vallen der Fransche Revolutie en gebouwd werden met het geld van private burgers of met geld eener kerkfabriek, zelfs dan niet wanneer de gemeente daarbij tusschengekomen is, door het verleenen van steungelden. In dit geval, behoort de kerk toe aan degene met wiens geld zij werd gebouwd en, in geval van betwisting, zijn het de ingebrachte eigendomstitels welke moeten uitmaken aan wie het eigendom rechtmatig toebehoort.

Wat de kerken betreft welke buiten dienst werden gesteld, bepaalt art. 1 van het decreet van 30 Mei 1806, dat zij deel uitmaken der goederen teruggeschonken aan de kerkfabrieken. Daaruit volgt, dat zij

overgaan in het bezit dier fabrieken, zonder dat de gemeente eenige aanspraak kan maken op het bezit ervan. Deze oplossing is trouwens redelijk, daar het voor de hand ligt dat de eeredienst voor dewelke deze kerk bestond, volgens den wil der begiftigers of der oprichters ervan, eigenaar daarvan blijve, ook nadat de kerk buiten dienst is gesteld. (Zie : Gaudry, Législation du Culte, t. II, Nr 733-734).

Uit de voorgaande beschouwingen blijkt, dat het vraagstuk van het eigendomsrecht der kerken opgelost werd in het voordeel der kerkfabrieken. Deze oplossing strookt niet alleen met de inzichten der wetgeving, zij is daarenboven de eenige redelijke, welke een einde kan stellen aan een ouden strijd rond wetteksten en tegenstrijdige ministerieele circulaire, waarin de inzichten van het gezond verstand op den achtergrond werden gedrongen door voortvarende revolutionnaire bestrevingen en door enggeestige, partijpolitieke zorgen.

Evenals ieder productie van den geest, draagt ook de wetgeving het navelmerk van den tijd waarin zij geboren werd.

Recht en rechtsbewustzijn zijn levende verschijnselen, die, terwijl zij zich steeds ontwikkelen en nieuwen inhoud verkrijgen, toch blijvend uitgaan van een klein aantal algemeen erkende beginselen, die buiten de wisselvalligheden der stroomingen van tijd en volken staan, als onaanvechtbare houvasten van het menschelek denken en van een gezonde maatschappelijke ordening.

Een dezer beginselen is : het recht der instellingen van den eeredienst, om, in eigen naam, die goederen te bezitten welke noodig zijn voor de beoefening van den Godsdienst.

Alleen door het erkennen van dit beginsel, kan het maatschappelijk noodzakelijke evenwicht tusschen de wereldlijke en de geestelijke macht worden in stand gehouden.

Mr Jan Brans.

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE GENT

2de Kamer. — 6 Februari 1936.

Voorzitter : Mr De Sloovere.
Rechters : HH. De Lanier en De Bie.
Op. Min. : Vanhoudt, substituut.

SCHADEVERGOEDING. — ONGEVAL. — GEEN LICHAMELIJK LETSEL. — SINISTROSE.

Sinistrose of neuropathische toestand veroorzaakt door onbewuste veinzing, kan geen aanleiding geven tot vergoeding.

Op. Min. en Mauthe t/ X.

Overwegende dat het verslag van dokter Zenner op 26 October 1935, neergelegd, besluit dat: 1) Que l'intégrité anatomique de l'appareil osseux est prouvée par les radiographies; 2) Que l'intégrité de l'appareil neuro-Musculaire paraît établie;

Overwegende dat men daaruit schijnt te mogen afleiden dat op physisch gebied, de burgerlijke partij weinig of geen letsels meer ondergaat en diensvolgens genezen is;

Dat nochtans de deskundige verklaart dat er voor het oogenblik een gedeeltelijke werkonbekwaamheid van 50 t.h. bestaat, maar dat hij erbij voegt dat : *toutefois cet état se rattache à l'état de sinistrose;*

Dat hij trouwens zelf in zijn verslag besluit tot het bestaan in hoofde van het slachtoffer van *sinistrose*, dat wil zeggen :

Un état neurapathique par simulation inconsciente et non de simulation délibérée;

Overwegende dat de *sinistrose* aan dewelke het slachtoffer schijnt te lijden, moeilijk kan aanzien worden als een werkonbekwaamheid, aanleiding gevend tot vergoeding;

Overwegende dat vooraleer definitief te beslissen, het volstrekt noodzakelijk is dat het slachtoffer opnieuw worde onderzocht ditmaal door drie geneesheeren-deskundigen ten einde met zekerheid vast te stellen indien ja dan neen de burgerlijke partij Campe, thans genezen is; in ontkennend geval zeggen indien er blijvende gedeeltelijke werkonbekwaamheid zal bestaan en den graad ervan te bepalen;

Om die redenen :

De rechtbank stelt aan als deskundigen de heeren Zenner, Faut, Goormachtigh, wetsdokters te Gent, met opdracht in een met reden omkleed verslag hun bevindingen op hooger aangehaalde punten te doen kennen. Kosten voorbehouden.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

4e Kamer. — 3 Februari 1936.

Voorzitter : M. R. Geerts.
Leden : HH. Grote en Rodhain.
Referendaris : M. G. Verbraken.
Pleiters : Mrs P. De Schryver en Maeterlinck

ZEEVERVOER. — BESCHADIGING DER KOOPWAAR NA UITLOSSING IN LICHTERS. — ONTSLAGING VAN VERANTWOORDELIJKHEID VAN DEN VERVOERDER WEGENS BESCHADIGING EN VERLIES.

Wanneer de vervoerovereenkomst de eigenaars van het schip vrij stelt voor elk verlies of schade rechtstreeks of onrechtstreeks, geheel of ten deele veroorzaakt door nalatigheid of schuld van den kapitein, schippers van lichters of andere personen, aan boord of buiten boord in hunnen dienst staande, kunnen zij niet meer verantwoordelijk worden gesteld hoofdens verlies of beschadiging der koopwaar eens dat deze laatste werd uitgelost in lichters toebehoorende aan het vervoercontract vreemd gebleven personen of instellingen.

Soc. Nat. des Engrais t/ Kapt. Diabatides.

Aangezien partijen er over eens zijn dat op 15 Januari 1935 verweerder bekend heeft aan boord van het door hem gevoerde stoomschip « Laconikos », te dien tijde in de haven van Antwerpen liggend, 500 zakken potaschloor, sylvinit en potaschsulfaat, ter bestemming van Beyrouth ingeladen te hebben; dat niet betwist wordt dat aanlegster bestemming van voormelde goederen was;

Aangezien bewezen is dat de goederen op de reede van Beyrouth in lichters overgeslagen geweest zijn en gedurende hun verblijf in lichters ten gevolge van stortregen beschadigd geweest zijn;

Aangezien luidens de vervoerovereenkomst de eigenaars van het schip vrijgesteld waren van verantwoordelijkheid voor de gevolgen van elk verlies of schade rechtstreeks of onrechtstreeks, geheel of ten deele veroorzaakt door nalatigheid of schuld van den kapitein, schippers van lichters, of andere personen, aan boord of buiten boord in hunnen dienst staande;

Aangezien luidens art. 91 A. paragraaf III. 2° de vervoerder verplicht is zorg te dragen voor de behoorlijke en zorgvuldige verzorging en lossing van de door hem vervoerde goederen; dat luidens A. paragraaf I. de uitdrukking « vervoer van goederen » het tijdsverloop tusschen het laden van de goederen in het schip en het lossen van die goederen uit het schip dekt;

Aangezien paragraaf VII van voormeld artikel den vervoerder vrijlaat vrijstelling van zijne aansprakelijkheid wegens beschadiging van goederen nadat deze uit het schip, waarin zij over zee vervoerd werden, gelost geweest zijn te bedingen;

Aangezien de beschadigingen voor dewelke schade-loosstelling geëischt wordt na de uitlossing uit het schip veroorzaakt geweest zijn;

Aangezien aanlegster aanvoert dat de verantwoordelijkheid van den vervoerder blijft voortduren tot dat de bestemming de koopwaren werkelijk in ontvangst heeft kunnen nemen;

Aangezien voormeld art. 91 de verantwoordelijkheid van den vervoerder slechts gedurende het vervoer bepaalt; dat het einde van het vervoer d. w. z. de uitlossing der goederen uit het schip waarin zij over zee vervoerd werden en de aflevering der goederen aan den bestemming goed onderscheiden begrippen zijn welke niet met elkander mogen verward worden: inderdaad valt het einde van het uitlossen niet altijd samen met het in ontvangstnemen door den bestemming, vermits het uitlossen einde neemt op het oogenblik dat de koopwaren ophouden aan de hijschtoestellen te hangen waarmede zij uit 't schip gehaald geweest zijnde neergelaten geweest zijn tot daar waar zij volgens het vervoercontract neergelegd moeten worden, en dat hunne werkelijke in bezitneming door den bestemming slechts eenigen tijd later kan plaats grijpen, b.v. als de bestemming zich niet aanbiedt om bij het lossen de koopwaren aan te grijpen, 't zij dat hij verzuimd heeft daartoe de noodige schikkingen te nemen, 't zij dat zulks hem volgens de verordeningen verboden wordt zooals in zekere havens waar de koopwaren door het schip aan het tolwezen afgeleverd worden en nadien door het Tolwezen ter beschikking van den bestemming gesteld worden;

Aangezien hieruit volgt dat wanneer de koopwaren na hunne uitlossing zich onder de hoede van het vervoercontract vreemd gebleven personen of instellingen, of zelfs nog onder de hoede van den kapitein zelf bevinden, het vervoer geëindigd is en in het laatste geval de verantwoordelijkheid van den eigenaar van het schip niet meer geregeld wordt door de algemeene bepalingen van art. 91 maar wel luidens hooger bedoeld paragraaf VII van dit artikel door de bepalingen vrijelijk in het vervoercontract bedongen;

Aangezien diensvolgens moest het zelfs bewezen zijn dat de lichter waarin de koopwaren overgeslagen

geweest zijn door verweerder bevracht geweest is — hetgeen verweerder echter ontkent — en dat de koopwaren zich nog onder zijne hoede bevonden wanneer zij tengevolge nalatigheid dezelve behoorlijk af te dekken beschadigd geweest zijn, verweerder zich te recht op de hooger aangehaalde ontheffing van verantwoordelijkheid in het vervoercontract bedongen mag beroepen;

Om deze redenen:

Akte verleend aan aanlegster van hare schatting van het geding wijst de Rechtbank haar van haren eisch af en verwijst haar tot de gerechtskosten.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE OOSTENDE

12 Maart 1936.

Voorzitter: M. J. Rayée.

Rechters: MM. Londes en Vandesompel.

Referendaris: M. R. Fontaine.

I. VEREENIGING ZONDER WINSTBEJAG. — NIET BETALEN VAN BIJDRAGE. — VOORWAARDEN VOOR UITSLUITING.

II. FAMILIEVERGOEDING. — UITSLUITING UIT KAS WEGENS NIET BETALING. — AANSLUITING BIJ KAS VAN STAAT. — BIJDAGEN BLIJVEN VERSCHULDIGD. — KAS DIE ONRECHTMATIG BIJDAGEN OPSTREEK. — TERUGVORDERBAAR.

I. *Het stilzwijgend ontslag van een vennoot die in een vereeniging zonder winstbejag, waarvan hij lid is, de bijdragen niet betaalt waartoe hij verplicht is, is maar denkbaar in geval er van zijnentwege weigering van betaling bestaat. Loutere verfraging of vergetelheid van de betaling is niet voldoende om artikel 12 van de wet van den 27 Juni 1921 te kunnen inroepen.*

II. *De werkgever die zijn toetreding heeft aangevraagd, en bekomen, bij een geagreëerde kas voor familievergoedingen, waaruit hij naderhand gesloten wordt om nooit zijn bijdragen te hebben betaald, en die bij toepassing van artikel 17 van de wet van den 4 Augustus 1930, van ambtswege aangesloten wordt bij de Hulpkas van den Staat, waar hij al de bijdragen betaalt die hij verschuldigd was, blijft niettemin verplicht de bijdragen te betalen in de geagreëerde kas, waarbij hij aanvankelijk en behoorlijk was aangesloten, tot op het oogenblik toen deze zijn uitsluiting heeft uitgesproken.*

De wettelijke verplichting zich aan te sluiten en de voorgeschreven stortingen te doen moet inderdaad samengaan met de contractuele verplichting die voortvloeit uit de standregelen en reglementen van de Kas die de wet stellen tusschen partijen.

De onderworpen werkgever die aan een kas de bijdragen betaalt die volgens een overeenkomst toekomen aan een andere kas, stelt zich dus bloot tweemaal te moeten betalen en het staat hem vrij op te treden in terugvordering tegen de kas die, onverschuldigd, de bijdragen heeft ontvangen.

Huitième de Lombaertzijde t/Het Gezin.

Herzien het vroeger voorgevallene in deze zaak, namelijk het verstekvonnis bij nalatigheid te verschijnen in datum van den 9 Januari 1936, voorgelegd onder expeditie behoorlijk beteeënd, door deze rechtbank uitgesproken in het voordeel van de vereeniging zonder winstbejag Het Gezin, en ten laste van de naamlooze vennootschap Huitrière et Viviers de Lombartzyde, waarbij deze laatste veroordeeld wordt 1446,84 frank te betalen als bijdrage voor familievergoeding, voorzorgsfonds en beheerkosten; met den gerechtelijken intrest en de kosten, begroot op 189,30 frank;

Gezien de verzetakte door het ambt van deurwaarder Piers, ter standplaats Oostende, gedagteekend van den 7 Februari 1936, geregistreerd, opgesteld in het Nederlandsch overeenkomstig met het tweede artikel van de wet van den 15 Juni 1935;

Gezien de besluitschriften van de partijen opgesteld in het Nederlandsch maar in het Fransch ontwikkeld voor de eischende vennootschap in verzet en in het Nederlandsch voor de vereeniging verweerster op verzet;

Aangezien het verzet tot doel heeft de vennootschap oorspronkelijke verweerster te doen ontlasten van de veroordeelingen ten haren nadeele uitgesproken;

Aangezien het verzet behoorlijk is naar den vorm en dat de ontvankelijkheid er van niet wordt betwist;

Aangezien de eischeres in verzet verklaart af te zien van het middel tot nietigverklaring dat zij heeft opgeworpen tegen de inleidende dagvaarding; Maar zij concludeert dat de hoofdvordering niet ontvankelijk noch gegrond is;

Over de ontvankelijkheid :

Aangezien het elk lid van een vereeniging zonder winstbejag vrij staat zich uit de vereeniging terug te trekken door zijn ontslag te doen geworden aan de beheerders, die volgens de beschikking van artikel 12 van de wet van den 27 Juni 1921, dat er bijvoegt : Wordt als ontslagnemer aanzien de vennoot die de bijdragen niet betaalt waartoe hij verplicht is; dat deze beschikking moet toegepast worden, anderzijds, rekening gehouden met het tweede artikel van de wet van den 24 Mei 1921 op de vrijheid van vereeniging;

Aangezien het vaststaat dat de eischeres in verzet sedert den 13 December 1932, datum van haar aansluiting bij de geagreëerde kas Het Gezin, nooit haar bijdragen heeft gestort; zij concludeert dat er geen enkele rechtsband bestaat tusschen haar en de voormelde kas, vermits de eischeres in verzet, doordien zij in gebreke is gebleven de voorgeschreven stortingen te doen, beweert zij, stilzwijgend moet aanzien worden als ontslagnemster van ambtswege;

Aangezien het verslag aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers (nr 47) bepaalt hoever de beschikking reikt van artikel 12 van de wet van den 27 Juni 1921, waar het opmerkt dat er weigering van betaling van de bijdragen vereischt wordt en geenszins, eenvoudig weg, vergetelheid of vertraging;

Aangezien de eischeres in verzet er zich niet op beroept éénmaal een weigering te hebben opgeworpen; dat het hier, naar alle waarschijnlijkheid een vertraging geldt die te wijten is aan haar zorgeloosheid;

Aangezien daarbij nog, dat de eischeres in verzet, door het feit van haar aansluiting, toegetreden is tot de standregelen van de Algemeene Verrekenkas Het Gezin; dat artikel 8 van het reglement de voorwaarden beheerscht tot ontslagneming, zulks overeenkomstig

met het tweede artikel van de wet van den 24 Mei 1921, waarbij beslist wordt : Alwie zich als lid doet opnemen van een vereeniging, aanvaardt, door zijn toetreding, zich te onderwerpen aan het reglement van deze vereeniging, alsmede aan de beslissingen en straffen die getroffen worden krachtens dit reglement. Hij mag zich te allen tijde terugtrekken uit de vereeniging met inachtneming van het reglement; alle reglementaire beschikking die tot gevolg heeft deze vrijheid teniet te doen is te achten als niet geschreven;

Welnu, de eischeres in verzet heeft zich evenmin gedragen volgens het reglement van de kas Het Gezin;

Aangezien de vordering derhalve ontvankelijk is.

Over den grond :

Aangezien de plichten, die de werkgevers opgelegd worden bij de wet van den 4 Augustus 1930 op de gezinsvergoedingen, verplichting meebrengen zich aan te sluiten bij een compensatiekas door het Gouvernement aangenomen, of bij de Hulpkas van den Staat, of bij één van de bijzondere kassen, en er de voorgeschreven stortingen te doen; dat de onderworpen werkgevers gehouden zijn de statuten en reglementen na te leven van de kas waarbij zij aangesloten zijn; zij moeten zich aansluiten op de datums vastgesteld in uitvoering van de wet en zich aan het toezicht onderwerpen; (Zie verhandeling La Généralisation des Allocations familiales, door G. Heyman, nr 39);

Aangezien bewezen is dat de eischeres in verzet, nadat zij op 13 December 1932 aangesloten werd bij de algemeene verrekenkas Het Gezin, waaraan zij ten andere allerhande inlichtingen heeft verstrekt nopens haar werkvolk, uitgesloten werd bij beslissing van den 26 Juni 1933; dat de uitsluiting uitgesproken werd omdat de eischeres in verzet nagelaten had de bijdragen te betalen, en ook, in zekere mate, om te voldoen aan de uitdrukkelijke bevelen van het Ministerie van Arbeid en Nijverheid (schrijven van 9 Mei 1933); dat de kas Het Gezin met dit Departement herhaaldelijk in briefwisseling is geweest (van den 9 Februari tot den 3 October 1933), om te onderzoeken welke maatregelen er dienden getroffen met het oog op den onregelmatigen toestand van de eischeres in verzet die haar verplichtingen overtrad;

Aangezien de eischeres in verzet, ten gevolge de uitsluiting tegen haar uitgesproken, den 3 October 1933 van ambtswege werd aangesloten bij de Hulpkas van den Staat voor Gezinsvergoedingen, dit overeenkomstig met het artikel 17 van de wet van den 4 Augustus 1930;

Aangezien in den brief van 10 December 1935 door de Hulpkas van den Staat gezonden aan de kas van Het Gezin, dit officieel organisme de aansluiting van de eischeres in verzet motiveerde in dezer voege : «om reden dat zij bij geen enkele kas toetreding gevraagd heeft. Deze firma, voegde het er bij, heeft zich in regel gesteld bij onze kas van af 1 Januari 1932, datum waarop haar aansluiting volgens de wet aanvang nam »;

Aangezien de eischeres in verzet als eenig doel van haar toetreding beschouwt : het uitvoeren van een wettelijke verplichting binnen het kader van het systeem bij de wet opgebouwd; dat de geagreëerde kas Het Gezin tot taak heeft de bijdragen te doen binnenkomen die door de aangesloten werkgevers verschul-

digd zijn, en daarna de familievergoedingen uit te keeren aan de rechthebbenden; dat de kas Het Gezin derhalve geen enkel persoonlijk belang heeft bij deze verrichtingen, vermits in geval van batig slot, dit slot moet overgemaakt worden aan de Nationale Compensatiekas, en de verweerster op verzet bijgevolg slecht gekomen is te klagen, dan wanneer de werkgever, sedert zijn toetreding tot de hulpkas, al zijn verplichtingen wettig heeft volbracht;

Aangezien de kwestie, langs dien kant bekeken, maar behandeld wordt uit wettelijk oogpunt;

Nu, benevens de wettelijke verplichting van aansluiting, bestaat er tusschen den werkgever en zijn kas nog een verplichting krachtens overeenkomst; dat de standregelen en de reglementen van de kas Het Gezin de wet stellen tusschen partijen voor zoover zij overeenstemmen met de wetgeving; dat de eischeres in verzet te kort is gekomen aan haar contractuele verplichtingen, door zich niet te onderwerpen aan de statuten en reglementen van de kas Het Gezin, waaraan zij aanvankelijk en behoorlijk was toegetreden; dat deze tekortkoming tot resultaat heeft gehad de uitsluiting van de eischeres in verzet uit de kas Het Gezin, en haar aansluiting van ambiswege bij de Hulpkas van den Staat, die oordeelde dat de onderworpen werkgever nooit lid was geweest van geen enkele kas; dat de eischeres in verzet ten andere, de Hulpkas van den Staat, in den beginne, schijnt onwetend te hebben gelaten van haar aanvankelijke aansluiting bij de kas Het Gezin, vermits de Hulpkas van den Staat in haar brief van 10 December 1935 verkeerdelijk beweerde dat de eischeres in verzet bij geen enkele kas haar toetreding had verzocht;

Aangezien de eischeres in verzet het dus haar zelf moet wijten, indien zij verplicht wordt tweemaal te betalen;

Aangezien het nog onjuist is te beweren dat de kas Het Gezin geen enkel belang heeft bij deze verrichtingen;

Aangezien het zeker is dat de geagreëerde kassen, als sociale instellingen, er belang bij hebben zooveel aangeslotenen te tellen als mogelijk; dat elke werkgever inderdaad, buiten de betaling van zijn bijdragen, nog gehouden is zijn aandeel te storten in de beheerkosten van de kas, waarvan hij deel uitmaakt (art. 46 van de wet van den 4 Augustus 1930). Dit aandeel wordt vastgesteld door de reglementen; dat anderzijds, wanneer het totaal der ontvangen cotisaties het bedrag overschrijdt dat noodig is om de minima vergoeding uit te betalen, een helft van het boni gestort wordt op de Nationale Verrekenkas, terwijl de andere helft eerst wordt aangewend om het voorzorgsfonds te voeden van de primaire kas en het overige wordt bestemd om allerlei premien te verleen aan de vergoedingtrekkenden; (artikels 50 en 51);

Aangezien uit deze beschouwingen blijkt dat de primaire kassen er dus wel moreel en geldelijk belang bij hebben des te meer aangeslotenen te tellen, om hoge vergoedingen te kunnen uitkeeren, alsook voordeelen van huiselijken aard, zonder de Nationale Compensatiekas om teruggaven te moeten verzoeken; (art. 53);

Aangezien men te vergeefs zou opwerpen dat dit geldelijk belang onverenigbaar is met den aard van vereeniging zonder winstbejag van de primaire kassen; dat zulk een vereeniging inderdaad, op het einde

van een boekjaar, wel gerust een boni kan hebben, een gunstig overschot van ontvangsten op uitgaven, zonder dat zij daarvoor moet aanzien worden als na-aagster van winstbejag; (Gent, 30 October 1928; Rev. prat. soc. 1929, p. 28);

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle verdere of strijdige conclusiën van wege partijen van de hand wijzende, verklaart het verzet ontvankelijk; rechtsprekende over zijn geldigheid, verklaart het niet gegrond; zegt bijgevolg dat het vonnis a quo in datum van den 9 Januari 1936 volkomen gevolg zal hebben zoo in hoofdsom, als interest en kosten;

Veroordeelt eischeres tot de kosten van haar aanteging in verzet.

BIBLIOGRAPHIE

R. HAYOIT DE TERMICOURT., Procureur-Général près la Cour d'Appel de Bruxelles. — L'emploi des Langues en Justice. Commentaire de la loi du 15 juin 1935. — Bruxelles, Maison Ferd. Larcier, 1936.

Bij de uitgeverijfirma Larcier is thans de Fransche tekst verschenen van de zoo belangrijke openingsrede die uitgesproken werd in het begin van dit rechterlijk jaar door den heer Procureur-Generaal Hayoit de Termicourt voor het Hof van Beroep te Brussel. Deze rede die het eerste commentaar vormde op de wet van 15 Juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken, is onze lezers wel bekend, daar het Rechtskundig Weekblad de eer had in zijn eerste nummer van dezen jaargang den Nederlandschen tekst van deze «mercuriale» te mogen publiceren.

Het is gelukkig dat dit belangrijk commentaar nu ook in de Fransche taal is uitgegeven, daar er aldus in de beide taalgebieden van ons land, en vooral te Brussel, eenheid van inzicht zal komen omtrent de toepassing der wet.

Het commentaar van den heer Procureur-Generaal verdient onvoorwaardelijk allen lof, niet enkel omdat het op zoo duidelijke wijze de verschillende juridische moeilijkheden, die zich bij het toepassen van den wetteksten kunnen voordoen, doorziet en oplost, doch vooral omdat het werk zoo heelemaal doortrokken is van den geest die den wetgever bij het stemmen van deze wet heeft beziel.

De heer Hayoit de Termicourt geeft in het begin van zijn studie een uitstekend overzicht van de historische grondslagen der Vlaamsche beweging in zoo verre deze streefde naar de vervlaamsching van het gerecht, en het doet iedereen die strijdt voor een ideaal van Vlaamsch kultuurleven goed aan het hart wanneer hij vaststelt hoe zeer een onzer hoogste magistraten zich nauwkeurig rekenschap geeft van den geestelijken ondergrond waarop de nieuwe wetgeving gebouwd is. De hulde die door den Procureur-Generaal gebracht wordt aan de waarde der Vlaamsche kultuur en namelijk aan het werk van onzen grooten Guido Gezelle zal elken Vlaming ontroeren.

Doorheen heel het commentaar laat zich gevoelen, naast de strenge objectiviteit van den jurist, de begrijpende bezorgdheid van den socioloog die zich terdege rekenschap geeft van het uitzonderlijk groot belang van het talenvraagstuk in ons land en die dan ook beseft hoe noodzakelijk het is eene wet als deze van 15 Juni 1935 toe te passen in den vollen omvang van hetgeen door den wetgever werd bedoeld.

In dien geest moest een toelichting op deze wet geschreven worden.

Het is het breed besef van de sociale draagwijdte dezer taalwet dat de Heer Hayoit de Termicourt uiterst redelijke oplossingen ingaf betreffende punten die nog steeds betwist worden, zooals de toepassing van de wet in tuchtzaken, de toepassing van art. 23 en dergelijke, vraagstuk-

ken die door den schrijver worden opgevat op eene wijze die volledig overeenstemt, zoowel met de bedoelingen van den wetgever als met de maatschappelijke verhoudingen die in ons land deze wet noodzakelijk hebben gemaakt.

Niettegenstaande zijn beknopt karakter lost dit commentaar, aangevuld met den tekst van het rondschriven dat op 26 November door den heer Prokureur-Generaal werd opgesteld, de voornaamste moeilijkheden op die zich zouden kunnen voordoen en zal het de blijvende basis zijn voor de toekomstige ontwikkeling der rechtspraak op dit bijzonder gebied.

De Vlamingen zullen ongetwijfeld den Heer Prokureur-Generaal Hayoit de Termicourt zeer dankbaar zijn voor deze zoo belangrijke bijdrage, die niet alleen als juridisch-wetenschappelijke studie zeer hoog staat, doch die ons tevens de verzekering geeft dat in het rechtsgebied van het Hof van Beroep te Brussel de wet naar letter en geest met onkreukbare eerlijkheid zal toegepast worden.

René Victor.

ANTOINE VAN HOOREBEKE, Avocat près la Cour d'Appel de Gand. — L'emploi des Langues en Justice. Commentaire critique de la loi du 15 juin 1935. — Bruxelles, Etabl. Bruylant, 1936.

Dit uitgebreid werk heeft geen enkel van de verdiensten die we zoo gelukkig waren in zulke hooge mate aan te treffen bij het commentaar van den heer Hayoit de Termicourt. Het is geen objectieve studie van de wet. Schrijver toont zich doorheen heel het boek een gepassioneerde tegenstander van de wettelijke taalregeling in gerechtszaken die hij van den beginne af bestempelt als «un recul». Hij noemt dan ook zijne studie een «commentaire critique» en in werkelijkheid zou dit boek den ondertitel kunnen dragen: «hoe kan men op alle gebied de toepassing der taalwet in gerechtszaken saboteeren?»

Inderdaad, wanneer we ons moesten houden aan de oplossingen welke door den schrijver van het boek worden voorgesteld, zou er van heel deze wet maar weinig over blijven.

De schrijver beeldt zich in een uitstekend middel te hebben gevonden om aan de belangrijkste bepalingen van de wet te ontsnappen. Hij put dit middel uit art. 30, dat bepaalt dat het aan de partijen die persoonlijk voor de Rechtbank verschijnen, vrijstaat voor al hun «gezegden en verklaringen» de taal hunner keuze te gebruiken. Het blijkt ten stelligste uit de besprekingen in het Parlement dat de wetgever uitsluitend bedoeld heeft aan de partijen toe te laten tijdens eene persoonlijke verschijning hunne *mondelinge* mededeelingen aan de Rechtbank te doen in de taal die zij verkiezen, terwijl de geschreven procedure in het Vlaamsch taalgebied noodzakelijk, volledig in het Nederlandsch dient gesteld te zijn. De lezing alleen van art. 30 toont zulks reeds allerduidelijkst aan. Het artikel bedoelt uitsluitend «gezegden en verklaringen» bij persoonlijke verschijningen, verhoor over feiten en vraagpunten en gedingbeslissenden of aanvullenden eed. Het voorziet dus alleen de gevallen waarop partijen persoonlijk zich *mondeling* voor de rechtbank dienen uit te drukken.

Mr. Van Hoorebeke verdraait volledig de bedoeling van dit artikel en geeft aan de woorden «gezegden en verklaringen» een betekenis die ze in art. 30 nooit kunnen hebben: «gezegden» zouden de *mondelinge* mededeelingen zijn en «verklaringen» de *geschreven* procedure. Op deze verdraaiing van de betekenis van den wettekst en van de bedoeling van den wetgever bouwt nu de schrijver een volledig systeem, dat toelaat bijna alle gevallen aan de toepassing van de wet te doen ontsnappen. Het is volgens hem voldoende dat de besluiten door de partij zouden ondertekend zijn opdat, ingevolge art. 30 van de wet, de keus der taal volledig vrij zou zijn. Met dit middel zou dus buiten het inleidend exploit, alle overige procedure in de Franche taal kunnen gebeuren, in alle gevallen waar geen pleitbezorger dient aangesteld mits de enkele voorwaarde dat de proceduurstukken door de partij zelf zouden ondertekend zijn.

Dit systeem wordt door den schrijver dan verder uitgebouwd met een engheid van geest die hem drijft tot de meest onaannemelijke oplossingen. Overal waar ook maar eenigszins de kans wordt gevonden een verplichte Vlaamsche procedure door een Fransche te vervangen, al ware het op de meest ongerijmde gronden, kraait de schrijver triomf. Zulks toont reeds voldoende aan in welken zin het werk is opgevat. Het is een voortdurend zoeken naar de mogelijkheid eener wetsontduiking en is dus in de hoogste mate onbetrouwbaar. Het houdt niet in het minst rekening met de bedoeling van den wetgever, verdraait de betekenis van de teksten en er mag werkelijk van dit boek gezegd worden dat het wezenlijk alle ernstig karakter mist.

Welk hemelsbreed verschil met het zakelijk en objectief commentaar van den Heer Prokureur-Generaal Hayoit de Termicourt! Dit boek toont ons nog eens aan hoezeer alle juridische en wetenschappelijke waarde van een werk zooals dit — dat nochtans een aanzienlijke som arbeid vertegenwoordigt — verloren gaat, wanneer de sereene redelijkheid van den jurist plaats maakt voor de opgewonden fantasie van den driftigen tegenstander van het Vlaamsch rechtsherstel.

René Victor.

PAUL CRETEN. — Wetgeving en rechtspleging (met formulieren) inzake echtscheiding en scheiding van tafel en bed. — Volgens de wet van 14 December 1935, het Koninklijk Besluit van 7 Februari 1936 en het Koninklijk Besluit van 30 Maart 1936. — Antwerpen, Eduard De Laet, 1936.

Een klein boekje zonder pretentie, doch dat aan de advocaten de allergrootste diensten zal bewijzen.

Sedert de opheffing van de verplichte tusschenkomst der pleitbezorgers in zake echtscheiding zijn talrijke advocaten genoopt zelf de formaliteiten der procedure in deze gedingen te vervullen. Wel werden door de jongste wetgeving deze formaliteiten in belangrijke mate vereenvoudigd, doch talrijk zullen degenen zijn die zich in den beginne, bij gebrek aan gewoonte, eenigszins onbeholpen zullen gevoelen op dit gebied.

Het boekje van Mr. Cretien wil niets anders zijn dan een leidraad voor de procedure. Na de wettelijke teksten worden in korte kapiteltjes al de voorschriften in zake echtscheiding en scheiding van tafel en bed samengevat en telkens wordt de formule van het vereischte proceduurstuk aangegeven. Het is tenslotte een beknopt formulierboek met nuttig commentaar en als dusdanig is het voor alle Vlaamsche juristen op dit oogenblik een werkelijk onmisbaar werkje.

Aan het einde werd een tafel van de termijnen afgedrukt, tafel die voor de praktijk van allergrootst nut is.

Het is vooral van belang te doen opmerken dat dit boek volledig in overeenstemming gebracht is, niet alleen met de wet van 14 December 1935 en het K. B. van 7 Februari 1936, die de rechtspleging in zake echtscheiding wijzigen, maar tevens met het jongste K. B. van 30 Maart 1936, dat zoo talrijke veranderingen in het burgerlijk procesrecht invoert.

Geschreven met het oog op de onmiddellijke praktijk heeft het boekje ten volle zijn doel bereikt en de uiterst verzorgde druk strekt tot eer aan den uitgever Edward De Laet, bibliothecaris der Balie van Antwerpen, op wiens adres, Robert Molsstraat, 27, te Antwerpen, alle bestellingen kunnen geschieden. Prijs: 20 fr.

J. M.

J. H. ZWENDELAAR. — Formulaire annoté de Procédure Civile. — Tome II. — Maison Ferdinand Larcier, S. A., Bruxelles, 1936.

* Na langen tijd op zich te hebben laten wachten verschijnt thans in buitengewoon vlug tempo de nieuwe editie van het formulierboek van Zwendelaar, herzien en aangevuld door de heeren Charles Van Reepinghen en Pierre Reyntens.

Vóór enkele maanden slechts zag het eerste deel het licht en werd het in alle rechtsmiddens met enthousiasme begroet en thans reeds is een prachtig tweede deel van de pers gekomen, dat op alle gebied denzelfden lof verdient als het vorige.

Naast den tekst van de formules zelf, die in geen enkel ander formulierboek beter en vollediger te vinden zijn, is de nieuwe editie van het allergrootst belang omdat de notas achter elken tekst op aanzienlijke wijze zijn uitgebreid geworden. Men vindt aldus achter elke proceduuraakte een buitengewoon rijk materiaal, dat dadelijk een volledig overzicht geeft van alle moeilijkheden en twistvragen, die aan de rechtspraak gesteld zijn geworden, iets wat door den practicus niet genoeg kan gewaardeerd worden.

Dit tweede deel behandelt sommige van de allergewichtigste vraagstukken van het burgerlijk procesrecht, namelijk getuigenverhooren, deskundige onderzoeken, rechtspleging van de rechtbanken van koophandel, het beroep, het verzet door derden en talrijke aangelegenheden betreffende het uitvoeren der vonnissen.

Het is natuurlijk uiterst betreurenswaardig dat dit deel niet meer is kunnen aangepast worden aan de laatste wijzigingen, die door het K. B. van 30 Maart 1936 aan het burgerlijk procesrecht zijn gebracht geworden. Tenslotte zijn echter deze wijzigingen van minder belangrijken aard dan op eerste zicht wel blijkt, zoodat de waarde van het boek op zichzelf geenszins door deze verandering der proceduur wordt aangetast.

J. M.

OSCAR VAN SLIJE. — *De Nederlandsche Rechtstaal.* — Uitgegeven bij Georges Chevalier, Court-St-Etienne, 1936.

De uitgave van dit boek is er een klaarblijkelijk bewijs van dat de behoefte aan de kennis van de Nederlandsche taal zich meer en meer in Franssprekende middens en hoofdzakelijk te Brussel doet gevoelen.

Het werk van den Heer van Slijke is speciaal opgesteld geworden voor juristen die Nederlandsch-onkundig zijn. Zij worden dank zij een speciale methode, tegelijkertijd ingewijd in de algemeene kennis der Nederlandsche taal en in de Nederlandsche juridische terminologie. Die methode kan niet anders dan zeer verdienstelijk genoemd worden en het is zonder twijfel dat degenen die den moed hebben de 101 lessen die het boek bevat, gewetensvol door te werken, een reeds aanzienlijke kennis van de Nederlandsche taal zullen hebben opgedaan.

Het boek is natuurlijk bestemd voor de eerst beginnenden, doch de gevolgde methode is van aard om zeer vlugge vorderingen te verzekeren.

Wij kunnen het dan ook aan de Franssprekende advocaten, die de behoefte gevoelen aan een voldoende kennis van het Nederlandsch, warm aanbevelen.

MEDEDEELINGEN

19e Rechtskundig Congres

Afdeeling : STRAFRECHT.

Door het Rechtskundig Congres, zitting houdende te Gent, op 18 April 1936 - Afdeeling Strafrecht, werden de volgende wenschen uitgedrukt :

Dat de wet van 9 April 1930 zou worden herzien :

* * *

A. Wat de krankzinnigen en abnormalen betreft :

- 1) Dat een grondig onderscheid zou worden ingevoerd tusschen de behandeling van dezen die krankzinnig zijn en de abnormalen;

- 2) Dat de abnormale misdadigers aan het strafrecht moeten onderworpen blijven, doch dat de uitvoering van de straf dient aangepast te worden aan hun bijzonderen toestand.

B. Wat de recidivisten betreft :

- 1) Dat de artikels 54 en 57 van het strafwetboek aan een grondige herziening zouden onderworpen worden met het oog op een wetenschappelijke bepaling en klassificatie van de individuen die herhaaldelijk misdrijven plegen;
- 2) Dat een bijzonder regiem zou toegepast worden aan de misdadige jeugd, minstens aan diegenen welke een bepaalde neiging tot wetsovertreding vertoonen tusschen hun zestiende en een en twintigste jaar;
- 3) Dat art. 22 van de wet van 9 April 1930 zou uitgebreid worden tot de interneering uitgesproken bij toepassing van artikels 24 en 25 der zelfde wet.

WETGEVING

KONINKLIJK BESLUIT van 30 Maart 1936 betreffende de opdracht aan rechters om tijdelijk het ambt van onderzoeksrechter te vervullen, en betreffende het instellen van tijdelijke kamers bij de hoven van beroep en de rechtbanken van eersten aanleg en van koophandel.

VERSLAG AAN DEN KONING.

Sire,

Het ontwerp dat de regeering de eer heeft aan Uwe Majesteit ter goedkeuring voor te leggen strekt er toe de artikelen 23, § 2, 30, 59 en 83 der wet op de rechterlijke inrichting te wijzigen door respectievelijk aan den eersten voorzitter van het Hof van beroep en aan de voorzitters der rechtbanken van eersten aanleg en van koophandel bevoegdheden te verleenen overeenkomend met die welke aan het Hof van beroep en aan de rechtbanken van eersten aanleg en van koophandel werden toegekend.

Door die handelwijze, welke het voordeel heeft de vereischte formaliteiten te vereenvoudigen en het gezag van het korpschoof te versterken, zal tevens in dringende gevallen, een spoediger oplossing kunnen verkregen worden.

Wij hebben de eer te zijn.

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gelet op artikel 1, IVbis, der wet van 31 Juli 1934, verlengd en aangevuld door de wetten van 7 December 1934 en 15 en 30 Maart 1935, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend, met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering der openbare lasten ;

Op de voordracht van Onze Ministers, die er in den Raad over beraadslaagd hebben,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Het tweede lid van artikel 23 der wet van 18 Juni 1869 betreffende de rechterlijke inrichting is vervangen als volgt :

« Indien de dienst het vereischt, kan de rechtbank of

haar voorzitter, op de aanvraag van het openbaar ministerie, een rechter-titularis gelasten tijdelijk het ambt van onderzoeksrechter gezamenlijk met de anderen te vervullen.»

Art. 2. Artikel 30 van dezelfde wet is vervangen als volgt:

«Wanneer de tijdelijke behoeften van den dienst het vereischen, stelt de voorzitter der rechtbank, hetzij ambtshalve, na het advies van den procureur des konings te hebben ingewonnen, hetzij op bevel van den eersten voorzitter van het Hof van beroep, een of meer tijdelijke kamers in, bestaande uit de rechters en de plaatsvervangende rechters die bij aanwijst.»

Art. 3. Artikel 59 van dezelfde wet is vervangen als volgt:

«Wanneer de tijdelijke behoeften van den dienst het vereischen, stelt de voorzitter der rechtbank, hetzij ambtshalve, hetzij op bevel van den eersten voorzitter van het Hof van beroep, een of meer tijdelijke kamers in, bestaande uit de rechters en de plaatsvervangende rechters die hij aanwijst.»

Art. 4. Artikel 83 van dezelfde wet is vervangen als volgt:

«Wanneer de tijdelijke behoeften van den dienst het vereischen, stelt de eerste voorzitter van het Hof van beroep hetzij ambtshalve, na het advies van den procureur-generaal te hebben ingewonnen, hetzij op vordering van den procureur-generaal, een of meer tijdelijke kamers in, samengesteld uit de raadsheeren die hij aanwijst.»

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 30n Maart 1936.

KONINKLIJK BESLUIT van 30 Maart 1936 tot wijziging van het koninklijk besluit dd. 31 Mei 1933, gewijzigd door onze besluiten dd. 14 en 26 Juli 1933, 12 September en 15 December 1934 en 27 Februari 1935, betreffende de tusschenkomst van de openbare besturen in de controle en in strafrechterlijke sancties in zake de onvrijwillige werkloosheid.

VOORDRACHT AAN DEN KONING.

Sire,

Uit de ondervinding is gebleken, dat de inrichting van de contrôle op de werklozen, zooals deze is vastgesteld bij artikel 14 van het koninklijk besluit van 31 Mei 1933, betreffende de tusschenkomst van de openbare machten, de controle en de strafbepalingen inzake werkloosheid, tot ernstige bezwaren aanleiding gaf.

De gemeentebesturen oefenden niet altijd de voorziene dagelijksche controles uit en de werklozenkassen waren dienvolgens verplicht zelf een van twee controles te verzekeren. De voorwaarden waarin deze laatste controle geschiedde boden niet alle gewenschte waarborgen.

Het was bovendien niet mogelijk voldoende nauwkeurige statistische inlichtingen te bekomen, wijl de gemeenten er niet toe gehouden waren die inlichtingen te geven.

Tenslotte was het wenschelijk sommige afwijkingen aan de verplichting van de dagelijksche controle of aan de wettelijke bepalingen te voorzien voor de werklozen die in een bijzonderen toestand verkeerden.

Het ontwerp dat wij de eer hebben aan Uwe Majesteit voor te leggen heeft tot doel aan dien toestand te verhelpen.

Het legt aan de gemeenten de verplichting op alle controles te verzekeren die door de reglemeteering voorzien worden en de statistiek der gecontroleerde werklozen volgens de aanduidingen van den Nationalen Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid op te stellen.

De kassen zullen nochtans, indien zij zich in de voorwaarden vast te stellen bij ministerieel besluit bevinden, kunnen gemachtigd worden, wanneer twee controles zijn voorzien, een van die controles te verzekeren.

Tenslotte voorziet het ontwerp dat sommige werklozen

in bepaalde omstandigheden vast te stellen bij ministerieel besluit, aan speciale controlemaatregelen kunnen onderworpen of ervan kunnen ontslagen worden.

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gelet op de wet van 31 Juli 1934, verlengd en aangevuld bij die van 7 December 1934, 15 Maart en 30 Maart 1935, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten;

Herzien Ons besluit van 31 Mei 1933 betreffende de tusschenkomst van de openbare machten, de controle en de strafbepalingen inzake werkloosheid, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 14 en 26 Juli 1933, 12 September en 15 December 1934, 27 Februari en 27 December 1935;

Gelet op het advies van het hoofdbestuur van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid;

Op de in Raad overlegde voordracht van Onze Ministers,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Artikel 14 van Ons bovenvermeld besluit dd. 31 Mei 1933 wordt ingetrokken en door de volgende bepalingen vervangen :

Elke gemeente is er toe gehouden een of meer van haar beambten te belasten met het afstempelen van de contrôlekaarten van de verzekerde werklozen, die op haar grondgebied woonachtig zijn, en met het bijhouden van de statistiek der gecontroleerde werklozen, overeenkomstig de gegevens, welke haar door het bestuurscomité van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid werden verstrekt.

Onze Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg zal, na het hoofdbestuur van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid te hebben geraadpleegd, het getal dagelijksche controles bepalen.

De verzekerde werklozen zullen op de vergoedingen en toelagen voor een werklozendag slecht recht hebben, wanneer hun contrôlekaart het aantal stempels van de gemeente, voor dien dag voorzien draagt.

Nochtans, wanneer twee dagelijksche contrôles worden voorzien, mogen de werklozenkassen, die aan de door Onzen Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg bepaalde vereichten beantwoorden, door het bestuurscomité van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid er toe worden gemachtigd een van de dagelijksche contrôles, aan hun verzekerden opgelegd, te doen.

In dit geval mag, voor de bij deze kassen aangesloten werklozen, een van de contrôlemerken van de gemeente, door den stempel van de kas worden vervangen.

De alzoo aan de kassen verleende machtiging mag, door het bestuurscomité van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid te allen tijde worden geschorst of ingetrokken, wanneer de kas de bepalingen tot regeling van de contrôle niet zal naleven of de haar door den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid opgelegde eischen niet zal vervullen, of wanneer de contrôle, die zij doet, geen voldoende waarborg zal aanbieden.

Onze Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg zal, na het bestuurscomité van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid te hebben geraadpleegd, de uren en de modaliteiten van de contrôle vaststellen; hij mag voor sommige categorieën van werklozen speciale maatregelen en uren van contrôle bepalen, alsmede de gevallen, waarin sommige werklozen, in buitengewone omstandigheden, van een of meer contrôles mogen worden vrijgesteld, alhoewel ze werklozenvergoedingen en -toelagen blijven genieten.

Zoowel de contrôle door de gemeenten als die door de kassen gedaan, worden onder het toezicht van de gewestelijke bureau's voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid uitgeoefend.

Art. 2. Onze Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg en Onze Minister van Binnenlandsche Zaken, zijn belast, ieder wat hem betreft, met de uitvoering van dit besluit.
Gegeven te Brussel, den 30n Maart 1936.

KONINKLIJK BESLUIT van 31 Maart 1936 tot vaststelling van de rechtsmacht ter hoogste instantie van de vrederechters mitsgaders de scheidsrechterlijke commissiën, alsmede van de rechtspleging bij ingesteld hooger beroep tegen uitspraken van die commissiën.

VERSLAG AAN DEN KONING.

Sire,

Het besluit dat de regeering de eer heeft aan Uw Majesteit voor te leggen voert geen nieuwigheid in maar strekt eenvoudig tot het bepalen van sommige voorschriften van de wet betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit de arbeidsongevallen naar een zin reeds in overeenkomst met de huidige toepassing er van. Dit besluit heeft ten doel:

1° De vaststelling van het bedrag van 1.000 frank tot hetwelk de vrederechters en de scheidsrechterlijke commissiën, in laatsten aanleg kunnen beslissen, te bekrachtigen.

2° De gelijkstelling voor de uitspraken van de scheidsrechterlijke commissiën met de vonnissen van de kantonrechters insgelijks te bekrachtigen, wat betreft het beroep in appel.

De bevoegdheid van de scheidsrechterlijke commissiën, door sommige gemeenschappelijke kassen van verzekering ingesteld, wordt thans door geen bedrag bepaald, noch door de aanduiding van een getal elders vermeld, maar wel door de tot heden toegepaste vaste parallel tusschen de regels aangenomen in de vrederechters met deze voorzien door de scheidsrechterlijke commissiën.

De opvatting en de tekst van de wet betreffende de arbeidsongevallen dient zóó verklaard. Artikel 24 van deze wet (art. 26 van de wet van 1903) inderdaad, na in lid 1 er van de grenzen van de speciale bevoegdheid van den vrederechter inzake vergoeding der arbeidsongevallen te hebben vastgesteld, bepaalt in lid 2, dat de scheidsrechterlijke commissiën 't zij in laatsten aanleg, 't zij behoudens appel beslissen, «naar de in voorafgaande alinea bedoelde regels», 'tis te zeggen overeenkomstig de regels vastgesteld voor de speciale bevoegdheid der vrederechters.

Tot in 1928 werd deze bevoegdheid in laatsten aanleg bepaald naar den algemeenen regel van de wet van 25 Maart 1876, betreffende de burgerlijke rechtspleging, dien overgenomen werd in de wet van 1903. Bij de wet van 15 September 1928 tot wijziging van de wet van 1876, werd de laatste aanleg van 300 tot 400 frank gebracht, «niet-tegenstaande de speciale wetten die een lager bedrag bepalen».

Dienvolgens, werd de wet van 1903 stilzwijgend gewijzigd wat het bedrag van hoogsten aanleg betreft, wijziging, welke bekrachtigd werd door een bepaling van de wet van 18 Juni 1930 tot herziening van deze van 1903.

Ipso facto, in verband met bovenbedoelde parallel voorzien in artikel 24 van de wet van 1903, volgde het bedrag inzake bevoegdheid in laatsten aanleg van de scheidsrechterlijke commissiën dezelfde verhooging, deze vermeerdering werd, insgelijks bekrachtigd bij artikel 25 van het koninklijk besluit van 7 December 1931 houdende samenschakeling van de algemeene verordening betreffende de verzekering tegen de arbeidsongevallen.

Eindelijk in het besluit nr 63 van 13 Januari 1935, werden letterlijk de bepalingen van de wetten van 1876 en 1928 overgenomen, en werd het bedrag van den hoogsten aanleg tot 1.000 frank gebracht, hetgeen; dienvolgens automatisch wijze voortaan zoowel de bevoegdheid in laatsten aanleg van den vrederechter als deze van de scheidsrechterlijke commissiën, moet regelen. Aldus verstaan, ten einde de justiciabelen niet in dwaling te brengen, hoeft in

artikel 24 van de wet op de vergoeding der arbeidsongevallen het onjuist geworden bedrag van laatsten aanleg niet meer voor te komen.

De tweede aangelegenheid door dit besluit geregeld betreft de rechtspleging in beroep tegen de vonnissen van de scheidsrechterlijke commissiën. Door welke rechtspleging dient vermeld beroep beheerscht?

In artikel 24 van de wet op de arbeidsongevallen (art. 26 van de wet van 1903) staat vermeld in fine van lid 3 dat de rechtspleging voor het scheidsgerecht door de statuten van de gemeenschappelijke kassen wordt vastgesteld, overeenkomstig de bepalingen van een bij koninklijk besluit te nemen algemeene verordening.

Voor de rechtspleging in beroep staat er niets uitdrukkelijks vermeld. Maar hier nog vloeit uit den tekst van lid 2 van dit zelfde artikel 24, wegens de gelijkstelling aangaande appel tusschen de beslissingen van de scheidsrechterlijke commissiën en de vonnissen van de vrederechters, voort dat de wetgever dezelfde rechtspleging voor het beroep tegen de vonnissen van de scheidsrechters wil invoeren als deze toegepast voor de vonnissen van de vrederechters. Hier dus, vindt men nogmaals de bevestiging van het parallelstelsel inzake werking van de twee rechtsmachten.

Ingevolge dit beginsel geeft artikel 36 van de algemeene samengeschatte verordening de hoofdzakelijke bepaling van artikel 16 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging weer met betrekking op beroep tegen de vonnissen van de vrederechters «het beroep tegen de beslissingen van de scheidsrechterlijke commissiën is niet meer ontvankelijk veertig dagen na de aanzegging».

Nochtans bij koninklijk besluit nr 63 van 13 Januari 1935 (art. 14) werd het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging aangevuld door artikel 82bis, lid 2, luidend als volgt: «De tusschenkomst van de pleitbezorgers is vrij.»

Deze nieuwe bepaling inzake appel tegen de vonnissen van de vrederechters is, om bovenvermelde redenen, noodzakelijk van toepassing op het beroep tegen de scheidsrechterlijke beslissingen.

Deze gelijkstelling komt echter op een niet genoegzame afdoende wijze vóór.

Welnu, het is noodig dat er geen twijfel kan ontstaan betreffende de toepassing van dit nieuw artikel 82bis, wat de vonnissen van de scheidsrechterlijke commissiën aangaat. Het ware werkelijk betreuenswaardig moesten de justitiabelen in twijfel zijn en, moesten zij zich verplicht achten vooraf een aanstelling van pleitbezorger te bekostigen. De tekst van artikel 2 van bijgaand ontwerp tot besluit zal deze moeilijkheid weren.

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden. Heil.

Gelet op de wetten van 31 Juli, 7 December 1934, 15 en 30 Maart 1935, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten;

Gelet inzonderheid op artikel 1, § IVbis, lid 1, van deze wetten;

Overwegende dat in artikel 1 van het koninklijk besluit nr 63 van 13 Januari 1935 het bedrag van 400 frank, voorzien in artikel 24, lid 1 van de wet betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen, stilzwijgend vervangen werd door het bedrag 1.000 frank, als maatstaf voor hoogsten aanleg, en dat er aanleiding toe bestaat, om alle misverstand te weren, deze twee teksten in overeenstemming te brengen;

Overwegende, anderzijds, dat er dient voor gezorgd uitdrukkelijk te voorzien dat artikel 82bis, bij titel III van boek II van het 1e deel van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering gevraagd, aangaande het beroep tegen de beslissingen van de scheidsrechterlijke commissiën inge-

steld, overeenkomstig artikel 24, lid 2 en 3, van de wet betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit de arbeidsongevallen, zou worden toegepast;

Op de in Raad overlegde voordracht van Onze Ministers;

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Lid 1 van artikel 24 van de wet betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit de arbeidsongevallen wordt door volgende bepaling vervangen :

« Artikel 24. Alleen de vrederechter van het kanton, waarin het arbeidsongeval heeft plaats gehad, is bevoegd inzake rechtsvorderingen betreffende de vergoeding die, krachtens deze wet, aan de werklieden of hun rechtverkrijgenden zijn verschuldigd, alsmede inzake verzoeken tot herziening dier vergoedingen; hij is tevens bevoegd om te beslissen over de hangende zaken betreffende de verzekering van het risico voortspruitende uit deze wet, wanneer deze hangende zaken ontstaan zijn naar aanleiding van de vergoeding van een arbeidsongeval; hij beslist in laatste aanleg tot een bedrag van 1.000 frank en in eerste aanleg, welke ook het bedrag van den eisch moge zijn. Is het ongeval in den vreemde overkomen, dan wordt de betrekkelijke rechtsmacht van den vrederechter bepaald, als inzake roerende goederen, behoudens de gevallen voorzien in de internationale overeenkomsten. »

Art. 2. Lid 3 van hetzelfde artikel wordt door de volgende bepaling aangevuld :

« Hooger beroep tegen een beslissing der commissie wordt ingesteld bij de rechtbank van eerste aanleg en berecht als een appel aangeteekend tegen een vonnis van een vrederechter. »

Art. 3. Onze Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in werking treedt den dag van de bekendmaking er van.

Gegeven te Brussel, den 31 Maart 1936.

WET van 1 April 1936 op de arbeidsovereenkomst wegens dienst op binnenschepen.

LEOPOLD III, Koning der eBlgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. — Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan :

1° Onder binnenschip: elk onverschillig op welke wijze voortbewogen vaartuig van meer dan 3 metrieke ton inhoud, dat gewoonlijk voor winstgevende scheepvaartverrichtingen op de binnenwateren wordt gebezigd, daarin begrepen de sleepboten, veerboten, vloten, baggervaatuigen, elevators en kraanscheppen en alle dergelijke vaartuigen, zoomede de tijdelijk op liggen bevrachte binnenschepen, doch niet de schepen bestemd voor de kust- en de riviervisscherij;

2° Onder reeder: elk natuurlijke of rechtspersoon die een binnenschip exploiteert, onverschillig welken rechtstitel hij op dat schip bezit;

3° Onder zetschipper: elke persoon die voor rekening van een ander met een binnenschip vaart;

4° Onder matroos: elke persoon die, mits betaling van een salaris, zich verbindt een binnenschip te helpen varen.

Art. 2. — De bepalingen van deze wet zijn toepasselijk op elke arbeidsovereenkomst wegens dienst op een Belgisch binnenschip, onverschillig waar de overeenkomst wordt gesloten en van welke nationaliteit de aangeworvene is.

Zij zijn niet toepasselijk op arbeidsovereenkomst wegens dienst op een vreemd binnenschip, zelfs indien de overeenkomst binnen het Rijk door een persoon van Belgische nationaliteit gesloten wordt.

Art. 3. — De bepalingen der arbeidsovereenkomsten, die in strijd zijn met het bepaalde bij de artikelen 5, 6, alinea's 1 en 2, en 20 tot 37 van deze wet, zijn nietig van rechtswege.

Art. 4. — De Nederlandsche en de Fransche tekst van deze wet moeten aan boord van elk binnenschip ter beschikking van de leden der bemanning gehouden worden en neergelegd in een plaats waar, op elk oogenblik, er kan kennis van worden genomen, zonder een anders toelating of tusschenkomst te moeten vragen.

Art. 5. — Elke arbeidsovereenkomst wegens dienst op een binnenschip moet, op straf van nietigheid, bij geschrifte vastgesteld worden.

De overeenkomst moet in dubbel worden opgemaakt in het Nederlandsch of in het Fransch, naar verkiezen van den aangeworvene; zij moet gedagteekend zijn en door partijen ondertekend of, tot betuiging van hun instemming, voorzien van een teken, dat door twee getuigen wordt gewaarmerkt.

Art. 6. — De arbeidsovereenkomst moet vermelden: den naam, de voornamen en de woonplaats van partijen, den naam van het binnenschip en den aard van de diensten waarvoor de verbintenis wordt aangegaan, zoomede of de overeenkomst gesloten is voor een of meer reizen, voor een bepaalden of voor een onbepaalden tijd.

Zij vermeldt, bovendien, het bedrag van het overeengekomen loon en de wijze van betaling van dit loon, zoomede, in voorkomend geval, de bezoldiging voor den arbeid geleverd buiten den normalen arbeidsduur, de plaats waar en den datum waarop de dienst aanvangt, de plaats waar en den datum waarop de verbintenis is aangegaan.

Een model van type-arbeidsovereenkomst wegens dienst op een binnenschip wordt vastgesteld bij koninklijk besluit.

Elke arbeidsovereenkomst wegens dienst op binnenschepen afgesloten door den zetschipper wordt geacht door den reeder te zijn afgesloten.

Art. 7. — De voor en eof meer reizen gesloten arbeidsovereenkomst moet bepalen: de plaats en den datum van aanvang van de reis of van de eerste reis, de plaats waar de reis of de laatste reis zal eindigen, zoomede den vermoedelijken duur van de verbintenis.

Art. 8. — In de voor een bepaalden tijd gesloten arbeidsovereenkomst, moeten uitdrukkelijk zijn aangewezen de datum waarop de verbintenis een aanvang neemt en de datum waarop zij ten einde loopt.

Bepaalt de overeenkomst niet den datum waarop zij ten einde loopt, dan wordt zij geacht voor een onbepaalden tijd te zijn aangegaan.

Art. 9. — De arbeidsovereenkomst op de proef wordt gelijkgesteld met de voor een bepaalden tijd gesloten arbeidsovereenkomst. Zij mag voor niet meer dan drie maanden aangegaan worden.

Art. 10. — De voor een onbepaalden tijd gesloten arbeidsovereenkomst moet den termijn van opzegging bepalen, welke door partijen in acht moet worden genomen om ze te verbreken.

Deze termijn van opzegging moet dezelfde zijn voor elke der partijen. Mochten termijnen van verschillenden duur bepaald zijn, dan is de langste termijn bindend voor elke der partijen, met in achtneming van artikel 29 der huidige wet.

Art. 11. — Indien de overeenkomst tijdens de reis afloopt, worden de wederzijdsche verplichtingen geacht verlengd te worden tot de aankomst van het schip in de haven van bestemming of tot den terugkeer er van in zijn thuishaven.

Deze bepaling is niet van toepassing, wanneer de aangeworvene eene nieuwe overeenkomst heeft aangegaan, die moet aanvangen vóór dat het schip de bestemmings- of thuishaven heeft bereikt, op voorwaarde dat de aangeworvene aan den reeder er van schriftelijk mededeeling heeft gedaan, ten minste een maand vóór den datum die is vastgesteld voor het aanvangen der nieuwe overeenkomst.

Art. 12. — De voor den dienst op een binnenschip aangeworven persoon is gehouden zich ter beschikking van den reeder of dezes vertegenwoordiger te stellen op dag, uur en plaats overeengekomen voor het beginnen van zijn dienst.

Behoudens gevallen van overmacht, kan elke vertraging vanwege den aangeworvene in 't beginnen van zijn dienst door den reeder of dezes vertegenwoordiger als een rechtmatige oorzaak van verbreking van de overeenkomst worden beschouwd.

Het vertrek van het schip moet in geen geval worden uitgesteld wegens het feit dat de aangeworvene zijn dienst niet op den gestelden tijd begint.

Art. 13. — De aangeworvene is gehouden zijn dienst met ijver en vlijt te verrichten, overeenkomstig de voorwaarden bepaald bij de overeenkomst of, zoo daaromtrent niets is overeengekomen, volgens de voorschriften van deze wet en de van kracht zijnde reglementen of gebruiken.

Hij is onder meer gehouden :

1° Te allen tijde te gehoorzamen aan de bevelen van den reeder of dezes vertegenwoordiger;

2° Het schip en het logies te onderhouden; voor het behoud van het scheepstuig en van den inventaris te zorgen; den inventaris gaaf terug te geven, alsmede de ongebruikt gebleven stoffen;

3° Zijn beste zorgen te besteden aan het in goeden staat bewaren van de lading;

4° De lieren te bedienen voor het laden of het lossen op de plaatsen waar dat werk niet zou kunnen verricht worden met behulp van kranen of door geschoolde laders of lossers;

5° Te helpen bij elk werk, dat ten gevolge van het valen van het water of door heikracht of overmacht noodzakelijk is tot bevordering van het schip of van de lading.

Art. 14. Is de verbintenis voor den dienst op een bepaald binnenschip aangegaan, dan kan de aangeworvene, behoudens andersluidend beding, niet verplicht worden de overeenkomst op een ander binnenschip uit te voeren of te verlengen.

Art. 15. Het is den aangeworvene verboden voor eigen rekening goederen in te laden, zonder uitdrukkelijke machtiging van den reeder of dezes vertegenwoordiger.

De aangeworvene is, met het oog op het in- en uitklaren bij de tol bureelen, gehouden aan den reeder of dezes vertegenwoordiger kennis te geven van den juiste aard en de juiste hoeveelheid van de artikelen voor eigen verbruik die in zijn bezit zijn.

De aangeworvene die het bepaalde onder de eerste alinea hiervoren overtreedt, is aansprakelijk voor alle fiskale geldboeten of straffen, door 't binnenschip uit dien hoofde opgelopen, zulks onverminderd het recht van den reeder of dezes vertegenwoordiger om de voorwerpen of koopwaren te vernietigen, welke hij poogt te smokkelen.

Art. 16. De reeder is verplicht :

1° Voor de deugdelijkheid van het binnenschip te waken en te dien einde alle noodige maatregelen te nemen;

2° Een voldoende personeel aan te werven voor het besturen van het binnenschip en dit laatste van het noodig materiaal te voorzien : een koninklijk besluit zal, uiterlijk één jaar na de bekendmaking der wet in den *Moniteur*, het voor elk type van vaartuig aan te werven personeel bepalen;

3° Den aangeworvene een gezond logies, en indien de voeding van zijn bediende bij de overeenkomst te zijnen laste gelegd is, voldoende voedsel van goede hoedanigheid te verschaffen;

4° De loonen en voorschotten op de overeengekomen of door het gebruik bepaalde tijdstippen te betalen en ten minste twaalf dagen verlof, naar zijn keuze, per jaar te verleenen;

5° Zijn personeel tegen het risico van arbeidsongevallen te verzekeren, overeenkomstig de van kracht zijnde wetsbepalingen, en de bijdragen te storten die hem door de wetten op de maatschappelijke verzekeringen zijn opgelegd;

6° In geval van schipbreuk, brand aan boord of in elk ander geval van overmacht, den aangeworvene schadeloos te stellen voor alle verlies van kledingstukken, behalve indien dat verlies voortvloeit uit een fout of uit de nalatigheid van den aangeworvene;

7° In de havens of de plaatsen waar het binnenschip verblijft, den aangeworvene over den noodigen tijd te laten beschikken voor het vervullen van zijn godsdienstplichten op Zondagen en andere feestdagen, alsmede voor het vervullen van zijn wettelijke burgerplichten.

Art. 17. De verbintenis bij de reis kan tegen een forfaitaire bezoldiging aangegaan worden; deze forfaitaire som moet betaald worden op het einde van de overeengekomen reis, onder aftrek van de voorschotten, die tijdens de reis kunnen verleend worden.

Art. 18. Wordt de vermoedelijke duur van de reis verlengd voor de gepastheid van den reeder, dan hebben de aangeworvenen, buiten en behalve hun forfaitaire bezoldiging, recht op een evenredige vergoeding, berekend op den voet van de loonen die per dag, per week, of per vijftien dagen of per maand betaald worden op voor hetzelfde verkeer gebezigde binnenschepen van dezelfde categorie.

Art. 19. De overeengekomen forfaitaire bezoldiging mag in geen deelen verminderd worden ingeval de reis, om welke reden ook wordt verkort.

Art. 20. Wordt de verbintenis voor een bepaalden of een onbepaalden tijd aangegaan, dan moet de arbeidsovereenkomst bepalen of het loon per dag, per week, per vijftien dagen of per maand is bedongen.

De aangeworvene moet bezoldigd worden voor al de dagen gedurende welke hij in dienst is geweest.

Elke begonnen dag is geheel verschuldigd.

Art. 21. Betaling van loonen mag enkel geschieden tegen kwijtschrift.

De loonen moeten betaald worden in in België gangbare munt.

Heeft de betaling plaats in het buitenland, dan moet zij, op aanvraag van den aangeworvene, gedaan worden in de munt van het land waar zij geschiedt, tegen den wisselkoers van den dag der betaling.

Art. 22. De uitbetaling van de loonen mag niet geschieden in herbergen, drankslijterijen, magazijnen, winkels of in de aanpalende lokalen.

Art. 23. Alle bepalingen der arbeidsovereenkomsten die van aard zijn om den aangeworvene de vrije beschikking over zijn loon te onttrekken, zijn nietig van rechtswege.

Art. 24. Behoudens het bepaalde bij het volgende artikel, mogen op het loon van den aangeworvene geen afhoudingen worden gedaan tenzij wegens verlies of beschadiging van inventarisvoorwerpen, ingevolge zware schuld of nalatigheid, ongerechtvaardigd verlies of wederrechtelijk verbruik van stoffen. De afhoudingen overeenkomstig deze bepaling, mogen niet meer bedragen dan een derde van de nog te betalen sommen.

Art. 25. Den matroos kan, voor een afwezigheid van minder dan zes uren, een halve dag en, voor een afwezigheid van meer dan zes uren, een heele dag worden afgetrokken.

Art. 26. Komt de aangeworvene tijdens den loop van zijn overeenkomst te overlijden of te verdwijnen, dan is zijn loon aan zijn rechthebbenden verschuldigd, tot op den dag van het overlijden of tot op den dag dat de verdwijning werd vastgesteld.

Art. 27. De van kracht zijnde bepalingen betreffende de onvatbaarheid voor beslag en overdracht van de loonen der werklieden zijn toepasselijk ten aanzien van het loon van den zetschipper en van elk anderen aangeworvene.

De kleederen en voorwerpen van allen aard, die het eigendom zijn van den aangeworvene, kunnen, om welke reden ook, niet in beslag genomen worden.

Art. 28. De arbeidsovereenkomst wegens dienst op een binnenschip loopt ten einde :

1° Door den dood van den aangeworvene;

2° Door het verlies of de toevallige niet-zeewaardigheid van het binnenschip;

3° Door het in hechtenis nemen van den aangeworvene als dader van of medeplichtige aan een misdrijf;

4° Door de verbreking uitgesproken bij vonnis krachtens de bepalingen van artikel 1184 van het Burgerlijk Wetboek of door alle andere rechtsmiddelen;

5° Door het ontschepen van den aangeworvene wegens ziekte of verwonding;

6° Bij toepassing van de bepalingen van vorenstaand artikel 12;

7° Door het verstrijken van den tijd waarvoor de verbintenis is aangegaan;

8° Door het verstrijken van den termijn der regelmatig door een der partijen aan de andere beteekende opzegging.

Art. 29. De voor een onbepaalden tijd gesloten arbeids-overeenkomst kan te allen tijde door de eene of de andere partij verbroken worden, door opzegging, met inachtneming van een termijn van ten minste een maand voor den zetschipper of elk anderen gehuwden aangeworvene die met zijn gezin logies aan boord geniet, en van ten minste vijftien dagen voor elk anderen aangeworvene.

Art. 30. Elke partij heeft nochtans het recht de overeenkomst, van welken aard zij ook weze, te doen eindigen, vóór het verstrijken van den tijd waarvoor zij is aangegaan of zonder opzegging, wanneer de andere partij zich schuldig maakt aan een zware fout of op einstige wijze tekort komt aan haar verplichtingen.

Art. 31. De partij die buiten het bestaan van een wettige reden de overeenkomst verbreekt, zonder ze op te zeggen of vóór het verstrijken van den opzeggingstermijn, is gehouden aan de andere partij schadevergoeding te betalen ten bedrage van het geheele loon, loopende hetzij over den opzeggingstermijn, hetzij over het nog resterend gedeelte van dien termijn.

Art. 32. Alle vergoedingen en schadeloosstelling, door den aangeworvene verschuldigd uit hoofde van het verbreken van de overeenkomst, worden van zijn loon afgeschreven.

Art. 33. De aangeworvene heeft recht op de kosten van de terugreis naar de plaats van aanwerving :

1° Wanneer de overeenkomst verbroken wordt door den reeder of dezes vertegenwoordiger of door den zetschipper, behalve indien de verbreking gewettigd is door een zware fout van den aangeworvene of door een ernstige tekortkoming in zijn verplichtingen;

2° Wanneer de overeenkomst door den aangeworvene verbroken wordt, ten gevolge van een zware fout van den reeder of dezes vertegenwoordiger;

3° Wanneer de aangeworvene ontscheept wordt ten gevolge van ziekte of verwonding waaraan hij geen schuld heeft;

4° Wanneer de overeenkomst ten einde loopt in een andere plaats dan de plaats der aanwerving of de voor de ontscheeping overeengekomen plaats.

Art. 34. In de kosten voor de terugreis zijn begrepen de kosten van het vervoer van de plaats van ontscheeping tot de plaats van aanwerving, van den aangeworvene, zoodat van zijn aan boord gevestigde vrouw en kinderen en van zijn mobiliair.

Art. 35. De kosten voor de terugreis zijn niet verschuldigd indien de valide aangeworvene niet naar de plaats van aanwerving terugkeert of indien hij ter plaats van de ontscheeping een andere verbintenis heeft aangegaan.

Art. 36. De rechten van den aangeworvene die in den loop van zijn verbintenis gewond wordt of ziek valt onder de voorwaarden voorzien bij de wetten op de vergoeding van schade voortspruitende uit arbeidsongevallen, worden geregeld overeenkomstig de bepalingen van die wet.

Art. 37. De gezagvoerder is gehouden den zieken of gewonden aangeworvene, tijdens de reis, de door zijn toestand vereischte zorgen te verschaffen. Desnoods, ontscheept hij hem; in dit geval is bij gehouden voor het vervoer naar een verplegingsinrichting te zorgen.

De kosten van de verpleging aldaar komen echter enkel ten laste van den reeder, in de voorwaarden voorzien bij de in het vorige artikel vermelde wet.

Art. 38. Al de bepalingen van deze wet, behalve die welke bijzonder voor de andere categorieën van aangeworvenen of voor den reeder gelden, zijn toepasselijk op den zetschipper.

De volgende bepalingen gelden enkel ten aanzien van dezen laatste.

Art. 39. Overkomt een ongeval aan het binnenschip, de lading of de bemanning, dan is de zetschipper gehouden

dadelijk van het voorval een verslag op te maken, dat door ten minste twee getuigen wordt bevestigd.

Dit verslag moet opgeven : den naam van de personen die zich aan boord bevonden en van de getuigen van het ongeval, het juiste oogenblik waarop het gebeurd is, de oorzaken van het ongeval, de middelen in het werk gesteld om de gevolgen er van te verminderen of de redding te bewerken en, in het algemeen, alle aanwijzingen van aard om de betrokken partijen voor te lichten. Een afschrift van het verslag dient onmiddellijk aan den reeder gezonden.

Art. 40. De bepalingen van artikel 54 van boek II van het Wetboek van koophandel zijn op den zetschipper niet meer toepasselijk, te rekenen van den datum waarop deze wet van kracht wordt.

Art. 41. Overtreding van de bepalingen van de artikelen 21 tot 24 van deze wet worden gestraft met een geldboete van 50 tot 2.000 frank.

Echter zijn de bedienden die, zonder er persoonlijk belang bij te hebben, zich aan die overtredingen hebben schuldig gemaakt ingevolge onderrichtingen van den reeder of dezes vertegenwoordiger die over hen gezag heeft, slechts strafbaar met een geldboete van 26 tot 1.000 frank.

Boek I van het Wetboek van Strafrecht, met inbegrip van hoofdstuk VII en van artikel 85, vindt toepassing ten aanzien van vorenbedoelde overtredingen.

Elke rechtsvordering uit hoofde van die overtredingen verjaart door verloop van zes maanden, te rekenen van den dag waarop de overtreding begaan werd.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door den « Moniteur » bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, den 1n April 1936.

BALIELEVEN

VLAAMSCHE CONFERENTIE DER BALIE, BIJ HET HOF VAN BEROEP TE GENT

Op Maandag, 4 Mei l.l., om 17,30 uur, hield de Vlaamse Conferentie der Balie van Gent, een buitengewone vergadering in de zaal van het Hof van Beroep, met als spreker Mr Frederick, leeraar aan de hogeschool.

Zijn onderwerp was « Enkele gevolgen der crisis op het handelsrecht ». Na enkele algemeene gedachten, waarbij spreker vooral den nadruk lei op het levend karakter van het handelsrecht, recht dat zich aanpast aan de omstandigheden, ging hij over tot de studie van enkele punten in het bijzonder en behandelde hij achtereenvolgens :

het gecontroleerd beheer,
de maatregelen in verband met het bankwezen (splitsing der banken),
het regelen der handelsbeurzen en van het beroep van wisselagent.

Spreker wees ten slotte op het belang van het wetgevend werk, dat sinds Oogst 1934 geleverd werd. Het mangelt niet aan gebreken maar liever maatregelen met gebreken dan volstrekt geen maatregelen.

Ten slotte wijst dit alles op de corporatieve strekking welke van langs om meer tot uiting komt in het economisch leven en ons leidt naar een bestuurd economie.

Langdurig handgeklap vanwege de aanwezige magistraten en confraters bewees den bijval, welke deze klare uiteenzetting genoot en de Heer Voorzitter sloot de vergadering met een oproep tot de andere leden der conferentie, het voorbeeld van Mr Frederick te volgen met op hun beurt, in den schoot den conferentie, de brandende problemen, welke de vloed van wetgeving deed ontstaan, te behandelen.

De Vlijt, Nationalestr., 46, Antwerpen, A. Somville, best.